

Eesti TA Raamatukogu
Tallinn**Tellige „VABA EESTLAST“!****Ainuke 2 korda nädalas ilmuv
välis-eestlaste ajaleht.**

VABA EESTLANE

Publication Mail
Reg. No. 1089ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 90 (4153) XLIII aastakäik

Teisipäeval, 5. detsembril 1995 — Tuesday, December 5, 1995

Üksiknumbri hind \$1.25

E.E.L.K. San Francisco koguduse nõukogu pärast piiskoplikku jumalateenistust koguduse 45. aastapäeval. 1. rida vasakult: Heino Valvur (sekretär), Merle Müll, Ilse Gruner, Magda Kõivsaar, Silvia Korju, Erna Tammar (abiesimees), Tiit Johanson (laekur), Albert Riisma, Evert Rekk. 2. rida: Edward Eibach (abiesimees), Juhan Liikane, Los Angeles kog. õpetaja k.t. Peet Jürgeinstein, peapiiskop Udo Petersoo, Seattle kog. õp. Hendrik Laur, Peeter Gröner (esimees), Sven Rütman, Heino Jõgis. (Vaata artikkel lk. 10) Foto: Arno Bender

Rahukaitsjate eeluksused lähevad teele

BRÜSSEL — Umbes 2600-line NATO eeluksus, peamiselt USA sõdureist, aga ka 500 Inglismaalt lähevad käesoleval nädalal juba oma positsioonidele Bosnias, ütles üks NATO diplomaatidest.

NATO esindaja ütles Põhja-Atlandi Nõukogu kokkusaamisel, et liidu poliitikat juhtiv tuumik on nõustunud eeluksuste kohale-

viimisega, kuid nende kohaleviimine nõuab vähemalt kolm päeva valmis-seadmiseks. Esmajärgulise kuulsusega üksused, mis asuvad Saksamaal, võivad kolme päeva jooksul olla teel liikumiseks. Eeluksused teevad korda kommunikatsioonivõrgu ja kindlustava selle kindluse, võtavad üle võtmepositsioonide sadamad, et

need oleks valmis väeasade ja varustuse vastuvõtmiseks. Samuti kontrollivad teid ja lennuvälju, et need oleks korras intensiivseks kasutamiseks.

NATO diplomaadid lisasid, et nad loodavad, et Põhja-Atlandi Nõukogu annab formaalse nõusoleku rahu täitmise jõududele juba käesoleva nädala reedel kohale asumiseks. USA kindral George Joulwan ütles varem liidu kaitseministrile, et ta soovib, et ülejäänud üksused jõuaksid kohale 30 päeva jooksul, sama ajaga mis nähti ette Daytonis sõlmitud rahukokkuleppele.

Vahepeal üks ÜRO raport, mis avaldati kolmapäeval, 29. novembril ütles, et kuni 5000 inimest on veel kadunud Srebrenica piirkonnas mitu kuud, pärast kui serblased piirasid sisse ja vallutasid selle Bosnia linna. Täpsusele lähedane olevat ohvrite arv 3500–5500 vahel.

USA kaitseminister William Perry ja Vene kaitseminister Pavel Gratchov saavutasid põhimõtetelise kokkuleppe läbirääkimistel, et vähemalt 1400 Vene sõdurit teenivad NATO poolt juhitavas internatsionaalses rahupidamises 60.000-lises jõududes, kes jõuavad Bosniasse pärast Pariisi rahulepingule alla kirjutamist.

H.

Ontario uus eelarve võtab igaühelt

Möödunud kolmapäeval esitas Ontario finantsminister Ernie Eves konservatiivide valitsuse uue eelarve. Andmed selle rangusest jõudsid juba enne rahvani, tehes rahutuks haiglad, hariduslikud asutused ja koolid, pensionäridelt võetavad tasuta ravimid, kultuuriasutuste ala inimese tegevuse aluse ja on tegelikult paljude ühiskonnaalade tegevust pidurdavad.

Koolide osa vähendatakse 800 miljoni dollari ulatuses, mida tuleb koolidel tasa teha õppemaksude tõstmisega. Valitsus loodab, et koolivalitsused vähendaksid kulusid väljaspool klassiruumi ilma, et tõuseks lokaalsete maksumaksjate kulud. Ülikoolide õppemaksud tõusevad kuni 20%, välismaade õpilastele jääb õppemaks selliseks mida turg lubab.

Provintsi toetus ülikoolidele väheneb 15% või 280 miljonit dollarit, jäädes 1,5 miljardile dollarile. Kolledžite vähendus sama 15% või 120 miljonit dollarit.

Munitsipaalid võivad vajaduste katteks maksustada prügikogumise, parkide külastamise ja raamatukogude kasutamise puhul. Raamatukogude finantseerimist vähendatakse poole võrra, konservatiivide valitsus kahaneb 18 miljonit 10 miljonile, kokku vähendatakse munitsipaalide programmi 23% 1996/97 ja 34% järgmisel aastal. Arvatakse, et linnad peavad kinnisvaramaksude tõstuga oma vajadusteks või vähendada avalikke töid.

Opositioon meenutab peaministrile, et nende valimisloobades kinnitati, et tervishoid jääb vähendust puutumata ja senine kulutus 17,4 miljardit dollarit jääb püsima.

Ontario pensionärid ja vaesed peavad maksma arsti preskriptioonidele, mis puudutab Ontarios 2,6 miljonit elanikku, kes seni said tasuta ravimeid Ontario Drug Benefit Plaani alusel, peavad nüüd maksma \$2 ravimi eest. Sellega säästab valitsus 225 miljonit aastast 1,2 miljardilise kulutusest.

1. juulist alates üks miljon pensionäri peavad maksma aastas \$100 tulumaksuarvestuses, iga retsepti eest \$2 ja kuni \$6.11 dispanseerimise maksu iga arstiretsepti kohta, mille aastasisesulek on üle \$16.000 aastas või kelle perekonna sissetulek on üle \$24.000 aastas. Teised 381 000 vaest pensionäri ja 1,3 miljoni sotsiaalselt saajat peavad maksma \$2 iga arsti poolt ettekirjutatud ravimilt.

Teisel poolt on need, kes hindavad peaminister Mike Harris kokkuvõtte poliitikat, mis toovad küll tuhandeid töökohtade kaotamisi, (tõttuse toetus saadakse keskvõltsustelt), kuid kaugemas tulevikus, aastaks 2001 andvat see karm rahanduspoliitika tasakaalustatud eelarve ja stabiliseeritud majanduse, mis omakorda tagab tuleviku Kanadale kindlama elualuse.

H.

Vastasseis Ööveli ja Einselni vahel kestab edasi

TALLINN — Kaitseminister Andrus Öövel saatis Kaitseväge ülemale kindralleitnant Aleksander Einselnile avaliku kirja, et lõpetada vastasseis kaitseministreeriumi ja Kaitsejõudude Peastaabi vahel.

„Tunnustan Teie poolt tehtud tähelepanuväärset tööd Eesti riigikaitseüsteemi rahvusvahelise maine kindlustamisel,“ teatas Öövel kirjas Einselnile. Samas lisas kaitseminister, et see ei tohi anda põhjust rahuloluks, vaid peab sisendama usku otsustava edasilükkimise võimalikkusesse. „Arenenud ühiskonna kombe kohaselt avaldan siirast kahetsust, et ei ole suutnud omavahelistes mõttevahetustes

mitte alati kasutada kõige sobivamaid määratlusi,“ seisab Ööveli kirjas.

Öövel kinnitas, et Einselni kogemused koos kaitseministreeriumiga on aluseks, millele on võimalik rajada Eesti majanduslikele võimalustele vastav riigikaitsekorraldus. „Usun siiralt, et kaitseministri ja Kaitseväge juhataja vahel puhkenud arusaamatused ei väljenda mitte (Järg lk. 3)

CAPRICORNUS

REEDEL, 15. DETSEMBRIL KELL 8.00 Ö.

TARTU COLLEGE'IS

SUUPISTED JA MAKSULINE BAAR.

SISSEPÄAS TASUTA AK LIIKMETELE, \$5.00 TEISTELE

ESINEB „JOHNY PIPARKOOK“

TORONTO EESTI BAPTISTI KIRIK

883 Broadview Ave.

Pühapäeval, 10. detsembril algusega kell 17.00!0

ADVENTKONTSERT

Meeldiv sissejuhatuse jõuludesse.

Segakoor, ansamblid ja solistid.

KOHTUMISENI!

**UUENDAGE „VABA EESTLASE“
TELLIMINE 1996. AASTAKS!****„VABA EESTLANE“ on sisukas ja inforikas erapooletu ainuke kaks
korda nädalas ilmuv väliseesti ajaleht! — Kuulutamine mõõdukate hindadega.**

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: OÜ Vaba Eestlane,
120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Peatoimetaja: ARVI TINITS.

Toimetaja: TOIVO OK

Kolleegium: ALLIKI ARRO, TONIS LAAR, HANNES OJA.

TELEFONID: toimetust (416) 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) (416) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9-3-ni.

Fax: (416) 733-4550.

Tellimishinnad Kanadas koos käibemaksuga (GST): ajalehe tariifiga aastast \$103.—, poolaastas \$57.50 ja veerandaastas \$32.50, kiripostiga vastavalt \$161.—, \$88.—, \$47.—.

Tellimishinnad Väljaspool Kanadat: aastast \$120.—, poolaastas \$63.— ja veerandaastas \$37.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA \$161.—, \$88.—, \$47.—, mujal valimaal \$190.—, \$104.—, \$59.—.

Aadressi muudatus \$1.25

Üksiknumbri hind \$1.25

Kuulutuste hinnad: üks toli ühel veerul: \$9.75, esiküljel \$11.25, pluss 7% (GST) Kanadas.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise lehte kuni teisp., homm. kella 10-ni.

Väljaspool tööaega: Leida Marley tel. ja fax (416) 223-0080.

ISSN 0837-0672

Einselnit tahetakse lahti kangutada

Eestist tulevate uudiste kohaselt tahetakse Kaitsevägede juhatajat kindralleitnant Aleksander Einselnit ametist lahti kangutada. Ta senist sõpra kaitseminister Oüvelli tsiteeritakse ütlevana, et kaks aastat on pikk aeg ja et selle aja jooksul (kui Einseln oma ametikohal oli) ei ole ta Eesti sõjaväe heaks kuigi palju ära teinud. Miinus-küljeks öeldakse olevat vähene asjasse süvenemine, mis Einselnile süüks pannakse. Et oleks ta etem mees, tuleks poisid ka teenima, vot nii.

Minu meelest on kindral Einseln väga tubli mees, kes oma pensioni oli nõus maha jätta, et Eesti riigile uut sõjaväge teha. Et ta pistut auahele on, kes saab talle seda pahaks panna? Ilma temata arvata- vasti Eestis sõjaväge ei oleks — ehk kui oleks, siis pistut teisel näol. Meil paguluses on moodi läinud, praegust Eesti korda maha teha. Et mis see siis on kus endised punased nüüd parlamendis end laia- kas teevad ja kõik ministerrüümid üle võtavad. Et oleks meie õpetuse jargi tehtud, siis oleks kõik need seinä äärde pandud ja hoopis Venemaalt-tulnud endised sõjavangid (või muud vangid) asemele pandud. Aga näe ei kuulatud.

Einseln on just selline mees, kes meile on meelepärast. Ameerika sõjaväes end kolonelliks välja teeninud ja siis erur läinud, Koreas ja Vietnamis sõjas käinud, nõus oma pajukist lahti ütema, kui aga saaks Isamaale teenet teha, nõus kasvõi ilma palgata teenima kui aga saaks korrallikult sõjaväge kokku ajada, kes kodumaa kaitseks välja astuks kui tarvis. Et tal see õnnestus, peame ju tunnistama, sest tal on vähemalt kolm pataljoni päris korrallikult sõjaväge ja siis veel muid üksuseid ka, kes on nõus sõdima kui vaja. Et nad omavahel kokku ei ole leppinud, millal see vajalikkus akutseks muutub, on rohkem siiski parlamendi viga kui Einselni oma. Olin ise sel ajal Eestis, kui viimane kriis oli — Einseln ja tema nooremad sõdurid olid kõik valmis vastu hakkama, ainult vanemad mehed, kes ju oma ohvitserikraadid olid Punaarmee välja teeninud, lohistasid jalgu. Et kuidas me ikka saame oma vanadele kamraadidele „lilitak“ panna, et teine asi kui anglo-ameeriklaste pihta löök läheks nagu raamatki ütleb. . .

Kindral Einseln on katsunud pikkamööda sellistest meestest lahti saada, aga muidugi ei ole tal see õnnestunud. Sest majori või koloneli (polkovniku) kraadis ei ole ju teisi võtta kui neid, kes Punaarmees on karjääri teinud või vähemalt sealt alga- saanud. Seepärast on ta ka kramplikult katsunud võtta II maailmasõja mehi, aga tahes- tahmata on need vanaks jäänud ja kõlbavad vaid sisemäärustikku korraldama või ajakirju välja andma. Rivimehed ja väiksema strateegia sellid tuleb tal siiski Punaarmeesest värvata. Ja et tal selles suhtes väga palju õnne ei ole olnud, seda näeme ju isegi. Võibolla on asi selles, et ta liiga peenikesse kammiga tõmbab, või ehk selles, et ta laseb endale auku pähe rääkida, sest ta on harjunud, et kõik ohvitserid enam-vähem tõtt räägivad? Või ka selles, et Eesti sõjaväes on palgad väikesed ja privilegieid peaaegu ei puuduvad, nii et mis jääb siis vaesed sõdalad (ohvitserid) muud üle kui, et ise võtta? Eriti kui need võtmiskohad liiga hoolega valvatud ei ole? See-eest aga tahetakse nüüd Einselnil pagunid maha tõmmata.

Hea küll, kaks aastat on pikk aeg, selle aja jooksul on Eesti riik kolm või neli korda valitsust vahetanud, aga kas on see sõjaväes nii pikk aeg? Ühendriikides oleks üks keskmine vabatahtlikust-sõdur vaevalt oma noortea- ja läbi saanud ja endale „trade“ ära õppinud, et nüüd (võimalikule) lahingu-väljale minna ja seal oma ametit raken- dada. Keskmisele staabi-ohvitserile oleks ehk nüüd tööpeolest aeg ära minna ja järgmist kraadi proovida, aga ülemjuhatajale ei ole see midagi pikk, vaid ennem lühike, eriti kui ta nii öelda mitte-millegist peale peab hakkama. Et teda nüüd, sellisel mõlemil mõne endise lipniku või allohvitseri poolt lahti kangutatakse, see võtab meesugusel pea ümaseks. Teine asi, kui ta ise ära tahaks minna, et töö on nüüd tehtud; või ka, et seda suppi ei söö keegi ära. Aga ei, ta ütleb ju, et ta tahab edasi jääda. Minna (ja teised minusugused) arvan aga, et talle tuleb just jõudu soovida ja lasta tal senises vaimus edasi

Eesti Panga valuuta- kursid 27. novembril olid järgmised:

Kanada dollar (CAD)8.39
Rootsi kroon (SEK)1.76
Saksa mark (DEM)8.00
Soome mark (FIM)2.69
USA dollar (USD)11.36
ECU (XEU)14.75

Muudatustest tollieeskirjades:

(Vt. „VE“ #85, lk. 5)

„Käesoleval ajal ei maksustata Eestis käibemaksuga eraisikutele saadetavaid pakke, kui paki sisu ületab 1000 Eesti krooni.“

RIIGI TOLLIAMET

Siim Kallas:

Tugevdata riikidevahelist turvalisuskoostööd

TALLINN — Siim Kallas soovib jätkata Soome ja Eesti vahelist koostööd ja läbirääki- mist turvalisuspoliitilistes küsimustes.

Ajalehele Länsi-Suomi antud inter- vjuus ütles Kallas, et Soome ja Eesti on naabermaad, mis piirnevad ühtmoodi Venemaaga. Kallas ei osanud öelda, kui põh- jalik Eesti ja Soome vaheline tur- valisuskoostöö võiks olla. Eesti on võtnud otsustava kursi Läände ning pürgib NATO liikmeks. Kallase arvates ei ole Eesti sar- nasel väikeriigil ilma sisemise tugeva sõjalise kaitsevõimega reaalselt võimalust jääda sõltumatuks. (STT, ETA/EK)

Kohtusid kolme maa piirivalvejuhid

TALLINN — 29. nov. kohtusid Soome piiritsõnits Venemaa, Eesti ja Soome piirivalveametite esinda- jad, ja tegid kokkuvõtteid kolme- poolest koostööst ja arutasid ühis- tegevuse plaane tulevaks aastaks. (ITAR-TASS, ETA/EK)

Paldiskisse saabub Inglise sõjalaev

TALLINN — Paldiski Põhja- sadamasse saabub detsembril alguses Inglise miinilaev HMS Sandown, mis on esimene Paldiskit külastav välismaa sõ- jalaev pärast Eesti iseseisvuse taas- tamist. Inglise meremeeste Paldiskis viibimise program- näeb ette tutvumist linnaga, kohtumisi ja spordivõistlusi meie kaitsejõudude esindajatega. (ETA/EK)

teha — võibolla et ta hakkab välismaal koolis käinud meeste käest abi saama. Et taada minema kihutada, selleks et mõni unupoeg (või tädi- poeg) saaks asja üle võtta, on natuke liiga palju. Et tsivil- teenistus sõjaväe-teenistusele ette kirjutab, kuidas ja mida teha, see on demokraatlikus sõjaväes tavakohane, aga igal ajal on ka omad piirid. Seda juhatajale süüks panna, et alamaid on musta äri teinud, läheb ehk liialt. Muidugi on ta ju teoreetiliselt selle eest vastutav, mis ta alamaid teevad, aga kui ta neid teistega asendab ja samas vaimus edasi püüab pressida, siis peaks sellest jätkuma. Eriti kui talle süüks ei saa panna, et ta sealt ise endale midagi taskusse libistab. Mida ju seni teinud ei ole.

Pealegi pole talle senini kedagi tõhusat asemele panna. Lipnikud või leitnandid selleks ei kõlba. Siis tuleb suurem otsus teha ja võibolla terve struktuur asendada — Punaarmee omaga, sest see on kõik, mida kõrgemat sorti eesti ohvitserid tunnevad. See ehk ei olegi nii paha idee, sest siis oleksid ju kõrgemad mehed nagu omas kodus, kuid siis tuleb jälle pahandus nendega, kes välismaal õppimas on käinud.

Olgu kuidas on, ega me ju siit nagunii midagi teha ei saa, aga kahju oleks.

ARVI

Estonia huku ööl olid läheduses merepäästeõppused

TALLINN — Rootsi TV uudistesaa- te andmetel olid Est- onia õnnetusõöl Läänemerele Soome ja Rootsi ühised merepää- steõppused, õppustel osalenud laevu ja Estonia katastroofiko- hale ei saadetud.

70 Soome ja Rootsi merepäästja ühisõppused olid Estonia õnnetus- õöl vaid mõne tunni tee kaugusel katastroofipaigast, rääkis Rootsi merevalve ohvitser Peter Samu- elson. Õppused peeti Nauvo-Kor- ppo vetes, mis asuvad 70—80 kilo- meetri kaugusel Estonia huku pai- gast. Merevalve laevad oleksid jõudnud merevalvele 3—4 tun- niga. Harjutustel osalesid patrull-, tulekustutus- ja õlireostuse tõrje laevad ning lennuk. Õppustel osa- lenutele aga õnnetustest ei teatatud.

Stockhoimi merepäästekeskuse juhataja Lennart Johanssoni kinni-

tusel langetati otsus õppustel osa- lenute õnnetuspaika mittesaatmise kohta koos soomlastega. „Vaatis- me, et ilmastikuolud on nii rasked, et päästetöödel pole peale raskete kopterite muust kasu,“ lausub Johansson. Ta lisas, et otsuse õig- sus üle peab otsustama Estonia huku uuriv rahvusvaheline eks- pertkomisjon.

Estonia päästetööde juhi Raimo Tiilikainen kinnitustel osales pää- stetöödel piisavalt laevu ja helikop- tereid. Ta nõustas Johanssoniga, et väikestel laevadel poleks nii tormi- sel õnnetuspaigal midagi teha olnud. BNS, Ita-Sanomat/EK

Soovitatakse piiriküsimuse külmutamist

TALLINN — „Ühendus „Petserimaa“ on seisukohal, et Venemaal olukorra ebasoo- vitamaks muutumisel tuleks piiri- küsimuse arutelu külmutada,“ ütles ühenduse aseesimees Reet Tobre.

Ühendus „Petserimaa“ on sei- sukohal, et piirilepingu sõlmimisel võiks olla kompromissiks kolme Narva-taguse valla Venemaale jät- mine, kuid Petserimaa peab jääma Eestile. „Ühendus ei poolda järeleandmist Petserimaa osas, sest see on põline Eesti ala, mille eest tuleb võidelda,“ ütles Tobre. Piiriläbirääkimistel tuleb lähtuda põhiseadusejärgsest piirist, mis on kergesti valvatav sirge 50 kilomeetri pikkune joon. Praegune ajutine kontrolljoon on 102 kilomeetri pikk, sakiline ja raskesti valvatav. Tobre ütles, et piiriläbirääkimistel võiks olla vahendajaks OSCE või Euroopa Nõukogu, sest läbirääkimisi peaks peetama rahvusvahelise pilgu all.

„26.000 Petserimaa alalise elaniku on umbes 10.000 Eesti kodanikud, kellest omakorda 3000 on etnilised eestlased. Okupeeritud Petserimaal Venemaa poolt keh- testatud piiritsõnneirehhi ja sellega kaasnevad piirangud muudavad seal elavate Eesti kodanike elu järjest keerulisemaks,“ ütles Tobre.

Venemaa võimud kehtestasid piiritsõnneirehhi Petserimaal alates 1993. aasta septembrist ja see kehtib ametlikult 5 kilomeetri laiusel maa-alal. Inimesed, kes viibivad sellel territooriumil rohkem kui 24 tundi, peavad end registreerima kohalikus passilauas. Selle aasta septembris viis kohalik passilaud Petseri linnas ja selle

lähemas ümbruses läbi kon- trõllimise. Uute seaduste kohaselt on võimalik piiritsõnne loata viibi- jale määrata trahvi kuni miljon rubla ehk umbes 2500 Eesti krooni. Samuti võib trahvida need kohalikud, kes võtavad sissesõit- nuid enda juurde õõbima. Pal- judele põliselanikele, sõltumata nende rahvusest, on juba mõista antud, et nad võiksid oma kodud maha jätta ja Petserimaalt ära kolida. Jätkub põliselanike jälgi- mine ja nende telefonikõnede pealtkuulamine.

Tobre sõnul on väikeseks kergenduseks lihtsustatud piiri- ületuskord usupühade ajal. Samas kehtib alates tänänu suvest Petseri kohalikule viimude kehtestatud parandus, mille kohaselt saavad lihtsustatud korras piiri ületada vaid Põlva ja Võru maakondade elanikud. Ühendus „Petserimaa“ on seisukohal, et kõik Petserimaalt pärit inimesed, samuti need, kellel on seal kinnisvara, kes on koguduse liikmed või kelle lähisugulasi on sinna maetud, peavad saama külastada kodukohta vähemalt kolm korda aastas: lihavõtte, jõulude ja maapäeva ajal. (BNS/ETA/EK)

Sõja puhul suudab kaitseväge välja panna 29 000 meest

TALLINN — Sõjaolukorras suudaks Eesti kaitseväge koos reservväelastega välja panna ligi 29 000 meest. Tegevsojapä- lasi on kaitseväge ligi 2500. Res- servis on ligikaudu 15 500 rea- meest Nõukogude ajast ning 9500 reameest ja 1200 seersanti, kes on ette valmistatud iseseisva Eesti kaitseväge.

Mitteametlikud andmed kuulub vabatahtlikku sõjaväeorganisat- siooni Kaitseleit 7000 liiget. Sa- mas on kaitseväge endiselt kom- plekteeritud alla 50%. Kindral Aleksander Einseln põhjendas seda riigikaitse osakondade töö puudujääkide ning eesti noor- meeste viletsa terviseiga. BNS/EK

Politsei sisekontrolli osakond

TALLINN — Politseiamet kavatses luua sisekontrolli osako- na, mis hakkab operatiivtöö meetoditega kontrollima politsei- töötajaid. (BNS/EK)

Kommentaariid

Ervin Aleve küsib:

Kas oleme nüüd valmis jätkama praeguses Toronto Eesti Majas?

Hiljuti pühitseti suurejooneliselt Toronto Eesti Maja 35-d sünnipäeva. Meie ühiskodu oli üllatuslikult pakitud seinast seinani aktsionäridega ja teistega, kes olid tulnud kaasa elama juubelile. Laudades loeti kokku üle 400 külasile. Istuti 4 1/2 tundi kestnud veidi pikaksveninud pidustusil, kuid keegi ei kurnud. Vineerpõhjaga daamide sukklohkuvad toolid on ammu asendatud polstermööbli, mis teeb istumise mugavaks. Söödi talupoja toitu-sealiha, kartuli ja hapukapsaga — see muidugi — pärit oma kõõlast. Soovijale oli baaris saadaval vein. Serveerimine kiire, välatedaamide poolt. Tervisejoogiks sünnipäevalapsele, Eesti Majale vahuvain laul.

Eeskava oli vahelduspakkuv nooremalt ja keskmiselt generatsioonilt. Isegi kõned olid pikkuselt mõistlikkuse piires, mis on juba suur saavutus eestlaste juures. Tervitajad olid vähe, neid eriti ei soovitudki. Mine tea, mõni tegelane astub kõnepulti ja ei lähe enam ära. Vabariigi aastapäeval on seda juhtunud. Kirjaliku tervituse pikkuse määrab teadustaja, jättes osa tekstist lihtsalt lugemata. Neid muidugi oli.

Pileti hind koos lõunasöögi oli ainult 20 dollarit. Väga madal, kuna sissetulek oli mõeldud toetuseks Eesti Majale. Millegipärast soovime mõnikord üritusi korraldada Honest Ed'i hindadega. Lugejaile teatamiseks: populaarne Honest Ed on väga tuntud odavahimalline Toronto kaubamaja, mis on kujunenud vaatamisväärsuseks turistidele.

Kõned olid vananevalt generatsioonilt, mis on arusaadav. Neil on mälestusi Eesti Maja algpöevist ja saamisloost. Oleks siiski võinud olla liihke hästisõnastatud enustuslik kõne noorelt, ütlemine 30–35 aastasel mehel või naisel, kes saanud oma rahvusliku hariduse selles hoones, kas keldrikorruse täienduskooli klassiruumis, rahvatantsijana keskmise korruse saalides või pilvepilvi asuvas skautide/gaidide noorteriimis, tõenäoliselt aga kõigis kolmes kohas. Niisuguseid noori meil siiski leidub.

T.E. Maja pidustuste raames ei räägitud ühtegi sõna praeguse hoonemüümise, ümberhitisest, uue ostmisest, kolimisest mujale. Paistab, et oleme resigneerunud. Oma tuba, oma lüha, mis oli maalitud suurte tähtedega näitelava tagaseinal on ja jääb sinna, kus see praegu asub: 958 Broadview Avenue. Küllap nii on parem.

Mõnikord jääb silm peatuma ka näiliselt tühistele asjadele. Panite tähele, et kohvi toodi laudadele selleks puhuks muretsed suures kannudes. Oli osetud 40 kaheliitritist kannu. Tuhande-dollarilise kulutus. Kui oled huvitatud, pane need arvud kodusesse arvutisse ja rehenda välja tüki hind. Lihtne tänapäeval, eks ole?

Eesti Maja sünnipäevapüüdi oli perekondlik koosviibimine, hästi korraldatud ja jooksis sujuvalt ja mis peasi: rahvas tuli. Piletid tuli juurde trükkida, tagavaralaud üles otsida. Kuskil südamesopis on

TARVO TOOMES
Chartered Financial Planner

Rahandusliku plaani alusel tehtud investeringud on enamasti tulumaksude osas kõige soodsamad.

10 Summerhill Ave., Suite 104
Toronto, Ontario M4T 1A8
Tel. 416-495-6805
416-966-8600
Fax 416-966-4614

Teenindus eesti ja inglise keeles

ASSOCIATED FINANCIAL PLANNERS LTD.

Ameerika Kesk-Euroopa koalitsiooni esindajad Valges Majas

Kõne all Bosnia ja taasiseseisvunud riikide julgeolek

WASHINGTON (Mati Kõiva/ERKÜ) — Püev pärast seda kui Ühendriikide president Bill Clinton teatas, et USA saadab 20.000 USA sõjaväelast NATO koosseisus Bosniale, tuli Ameerika Kesk- ja Ida-Euroopa Koalitsiooni kutse tulla Valgesse Majja koosolekule.

Peakõnelejakas kokkusaamisel oli USA välisministeeriumi Euroopa ja Kanada osakonna juhataja, suursaadik Richard Holbrooke, kes oli vahendajaks Bosnia, Serbia ja Horvaatia läbirääkimistel nii endises Jugoslaavias kui siin Daytonis toimunud koosolekutel. Valge Maja esindajatest olid kohal eraorganisatsioonide sideosakonna direktor Alexis Herman ja kaasdirektor Marilyn DiGiacobbe ja nõunik Dan Freed. Välisministeeriumist oli seal veel Euroopa osakonna abijuhataja Sandy Vershbow.

Oma sõnavõtus nimetas Holbrooke, et nii president kui tema loodavad, et Koalitsioon toetab USA osalemist rahu saavutamiseks Bosnias. Ta lisas, et rahu saavutamise Bosnias on vajalik kaitsmaks Ameerika huvisid ja julgeolekut Euroopas. Kokkuleppe alusel teiste NATO liikmetega peab rohkem kui pool ressurssid Bosnia operatsiooniks ja abistamiseks tulema euroopa-maadelt, eriti abistamise osas. Kõnusele teiste USA abistamisprogrammide suhtes äsjavabandunud riikides, mainis Holbrooke, et

tema arvates ei tohiks Bosnia eemärgi saavutamisel teised olemasolevad programmid kannatada nagu see juhtus Haitis, kus kasutati osaliselt Balti Rahupataljoni ettenähtud summasid ja mille asendamisega oli hiljem raskusi. Ta tõi ka esile poliitilisi reaalsusi Kongressis ja palus Koalitsiooni abi, et nii Bosnia kui teiste programmidele antaks vajalikku summa.

Kuidas osaleks NATO-sse mittekuuluvad Euroopa maad Bosnia ettevõttes? Kavade järele USA annab selleks 20.000 sõjaväelast, teised NATO liikmed 25.000 ja teised maad, nende hulgas ka Eesti, Läti ja Leedu — 15.000. Balti Rahupataljoni kuulus seal põhjamaade brigaadi. Mitmed kõnelejad rõhutasid asjaolu, et kuna operatsioon on NATO ettevõtte, siis on selle ülemjuhatajaks USA kindral.

Osavõtjate poolt esitati küsimusi ja rõhutati vajadust astuda konkreetsmaid samme NATO laiendamise asjus. Vastuseks nimetati, et see protseduur on nüüd väljumas akadeemiliseks praktiliseks faasi kuna hakatakse pidama iga riigiiga läbirääkimisi elarvete, varustuse ja muude vajaduste alale.

Eestlastest võtsid koosolekust osa Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ) juhatuses liige Marju Rink-Abel ja abiesimees Mati Kõiva ja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) esindaja Vello Ederma. Washingtonis asuvast Koalitsiooni tööst võtavad osa ERKÜ ja ÜEKN.

Venemaa ei vähenda sõjaväge Eesti piiri läheduses

TALLINN — Venemaa ei kavatse esialgu vähendada Balti riikide piiride lähedal asuvat sõjalist kontingenti, kuid lubab ka vägesid mitte juurde tuua. Vägede ümberpaigutamine on kallis, Venemaa riigieelarve on väga pingeline ning meil pole selleks lihtsalt raha, ütles Vene delegatsiooni juht Euroopa tavarelvastuse piiramise lepingu läbirääkimiste konsultatsivgrupis Vjatsheslav Kulebjakin.

„Moskval ei ole esialgu kavatsust saata Balti riikide piiride lähedale vägesid juurde. Seda muidugi juhul, kui mingid dramaatilised sündmused, näiteks NATO laienemine ita ei sunni meid seda

meil siiski armastus oma ühiskodu vastu.

Ootame neljakümnendat!

tegema,“ lisas ta. Venemaa soovib oma julgeoleku huvides, et relvastuse vähendamise nõue ei kehtiks Pihkva ja Kaliningradi oblastis ja mõnes teises Venemaa piirkonnas.

Euroopa tavarelvastuse vähendamise kokkuleppe pidi jõustuma 17. novembril, kuid Venemaa teatas, et ei saa kinni pidada lepinguast, mis piirab riigipiiridele paigutatavate tankide, suurtükiväe ja lahingulennukite arvu, kuna see vähendab Venemaa kaitsesõimeid. Kulebjakin sõnul on Venemaa nõus minema kompromissile, nõustudes vähendama Leningradi oblastis asuva tavarelvastuse hulka. (BNS, Sõnumileht/ÜK)

Loe kaits korda nädalas ilmuvat
VABA EESTLASE
populaarne ajakiri eesti ajaloost
Põhja-Ameerikas

Kindral Einseln kritiseeris Riigieelarve kava

TALLINN — Kaitseväge alafinantseerimine järgmisel aastal võib saada takistuseks Eesti liitumisel NATO suunas, ütles Kaitseväge ülem kindralleitnant Aleksander Einseln.

Einseln kritiseeris järgmise aasta riigieelarve kava, mis näeb Kaitseväge ette 5,1% elarve tuludest. „Kaitseväge arenguks on miinimum 6%“, kinnitas Einseln. Alafinantseerimine saab takistuseks kaitseväge Balti koostööle ja Eesti liitumisele NATO suunas. Kaitseväge jääb raha puudu paljude maksimiseks, sõjaväeosade korrahoiaks ning laskemoona ja varustuse muretseseks.

„Kui me tahame, et naabrid võtaksid meid tõsiselt peame näitama, et me oleme võimelised

midagi ise ära tegema,“ ütles Einseln. 1996. aasta riigieelarve projekti järgi saab riigikaitse 517 miljonit krooni, millest suurema osa saavad kaitseväeosad — 152 miljonit krooni.

Einseln ütles, et ta näeb Kaitseväge rahastamise võimaliku allikana endiste Vene sõjaväeobjektide eest saadavat renti, mida korjab kaitseministeerium ja mis ei kajastu riigieelarves. „Kõige suurem summa, mis ma kuulnud olen, on rentide eest 30 miljonit krooni,“ väitis Einseln.

Kaitseväge juhataja ütles, et ta ei ole saanud kaitseministeeriumist vastust endiste sõjaväeobjektide eest saadavate rahade liikumise kohta. BNS/EK

TALLINN — Tiit Vähi arvates on kaitseminister Andrus Öövel ja kaitseväge juhataja kindralleitnant Aleksander Einseln mõlemad eesinud põhimõtete vastu:

„Kaitseminister ja kaitseväge juhataja peavad suutma koostööd teha. Nad peavad saama üle ilksikkest vastuoludest.“ Vähi ütles, et Einselni ja Ööveli konflikti põhjuseid tuleks arutada ilma ajakirjanduse vahendusteta. Ta tunnistas, et tema katse vahendada Einselni ja Ööveli konflikti lõppes tulutult. (BNS/EK)

poliitilise maine.“

Kaitseväge juhataja sõnul ütles Öövel talle 28. novembril pärast lahkumist peaminister Tiit Vähi kabinetist: „Mine siit minema, sul ei ole siin kohta, oled oma käed Korea ja Vietnamis sõjas verrega määrinud.“ „Ma ei tea, keda kindralleitnant Aleksander Einseln itseerib, kuid tema täpselt, et see ei ole minu lauseheitus ega minu mõtelaad,“ kinnitas Öövel.

Einseln esitas eelse pressiteate lõpus ultimaatum: „Leian, et peale seda, kui kaitseminister on mind sellisel alal toonil süüdistanud, peab Eesti riik ja rahvas otsustama — kas minul on kohta Eesti Vabariigis ning kui on, siis kus?“ Vastavalt seadusele vabastab ja nimetab kaitseväge juhataja presidendi ettepanekul ametis se Riigikogu.

Kindralleitnant Einselniga seonduvat probleemi hakkab arutama riigikaitse nõukogu istung. 30. nov. pidasid omavahel nõu president Meri ja peaminister Tiit Vähi.

BNS/EK

TIU ROISER CATERING
EESTI TOITUDE VALMISTAMINE
Usaldage oma peod meie valmistada.
PEOD • PULMAD • MATUSED
Meie kaudu saab ka peorume üürida.
Telefon 881-1681 493-4466

Majade ja kondomiiniumide
ostu-müügi korraldamine
Tasuta hindamine
ESINDAJA
LIVIA HOLMBERG
kontoris (416) 762-4200
kodus (416) 233-6482
fax: (416) 233-2480
2186 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1N3
Sutton
LIVIA HOLMBERG

ESTO '96 reisi-ettevalmistused täies hoos

ESTO '96 suurpidustuste alguseni on jäänud vaevalt pool aastat. ESTO '96 Kanada komitee on varunud kõige soodsamate hindadega lennureisid, head hotellid ja laevasõidu moodsal Silja laeval Stockholmist Tallinnasse. Publik on üleskutsete peale juba clavalt registreerinud. Praegu on järjest sisse tulemas reservatsioonid ja soovid ESTO-st osavõtaks.

Lennutranspordist ESTO pidustustele toimub grupilendudega. ESTO Kanada komitee kaudu on võimalik reisida Stockholmist või Tallinnast alates 19. juulist. Tagasilend on võimalik Tallinnast või mujalt kuni septem-

bri alguseni. Sinna ja tagasilennuks tuleb kasutada sama lennuliini. Kuna ESTO '96 reis toimub suvisel tippkoormuse ajal, on lennuliinid lubanud mahutada igale lennukile kuni 50 ESTO reisijat. Lennuki kohtade ja laevakajutite tellimised täidab ESTO '96 Kanada komitee registreerimise ja sissemaksude laekumise järjekorras. Hilisemad soovijad peavad muidugi leppima lennupäevadega, mis veel saadaval. Lennuliinidel pole otseühendust Torontost Stockholmist või Tallinnasse. Ümber tuleb istuda Helsingis, Londonis või Amsterdamis, olenedes, millise lennuliiniga lennata.

**Eesti pere
2 lapsega otsib
korterit
tel. (416) 696-6038**

ESTO '96 Kanada komitee kaudu on kõigile külastajatele garanteeritud soodsaim hind nii lennuühenduste kui ka hotellide jaoks. Kui mõni lennuliin oma hindu alandab, saate ka Teie ESTO '96 Kanada komitee poolt vastavad soodustused. Ajakohase informatsiooni saamiseks tagastage registreerimisleht, milline kõigile Kanada eestlastele on posti teel koju saadetud. Registratsioon ei kohusta Teid lennureisist osa võtma aga võimaldab Teil saada täielikku informatsiooni ESTO ürituste, lennureisi, laeva ja ringreiside kohta. ESTO laevasõidu ja Merepeo piletid saate tellida ainult Kanada komitee kaudu.

ESTO '96 programmi on praegu juba peaaegu lõplik. Ürituste hindade aga ei ole veel kindlaks määratud ja piletite tellimislehed saadab ESTO '96 Kanada komitee nii-pea, kui need Rootsist ja Eestist saabuvad. ESTO piletite eelmüük Kanadas toimub ESTO '96 Kanada komitee kaudu.

ESTO '96 informatsioon ja reservatsioonilehed on saadaval Toronto Eesti Maja kohvikus ja Meie Elu talituses. Samuti võite neid tellida kirjutades: ESTO '96 Kanada komitee, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 või helistades 905-881-3021.

DELI ON YONGE

5460 Yonge Street (lõuna pool Finch'i)
North York, ON M2N 5S2 ☎ (416) 733-9522

Andke jõulutellimused enne 10. dets. 95

suitsu- või soolasingile, suitsukalkunile või -kanale ja saate 5% hinnaalandust

Suur valik kodusvalmistatud jõuluroogi ja delikatesse —

- porgandi-, maksa-, kaalikavormiroad, „Jutfish“,
- värsked pohlid, hearingad, juustud
- piparkoogid, jõulukoogid, -saiaid. **Rooneeme leivad**
- shokolaadid: Budapest, Kalev, Fazer
- Palju muud erinevat igal nädalal spetsiaalhinna

Avatud 7 päeva nädalas

„VABA EESTLASE“

1996.a. kalendrid on valmis

ja saadetakse tellijatele.

Kalendrid on müügil ka Eesti ärides Torontos.

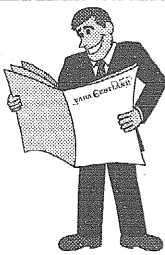
Hind \$5.00 (koos GST-ga)

Eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

on müügil:

- **BROADVIEW DELIGATESSEN**
97 Danforth Ave.
- **EESTI MAJA KLUBI-RESTORAN**
958 Broadview Ave.
- **GOLDEN KRINGEL**
870 Broadview Ave.
- **HILLSIDE BAKERY**
2851 Lawrence Ave. E., Scarborough
- **VIKING DELI & CATERING**
133 Laird Dr.
- **EESTI ABISTAMISKOMITEE ÄRIS EHATARES**
40 Old Kingston Rd.

Baltic Connection kaubanduskonverents

28. novembri toimus Old Mill Banquet & Meeting Centre's Baltic Connection kaubanduskonverents, mille organiseeris Baltic Business Council & Tradelink International. Osavõtjaid oli rohkesti, nende hulgas Kanada ja Ontario valitsuse tegelasi. Tervitusi olid saatnud Kanada peaminister Jean Chretien, Toronto linnaape Barbara Hall, Suur-Toronto esimees Alan Tonks ja parlamendiliige Jesse Flis.

Avasõnad ütlesid leedulanna Regina M. Pearce Baltic Business Council'i direktor ja teisena dr. Hendrik Weiler, Baltic Business Council esimees.

Esimesed kõnelejad teemal „Praegune olukord Balti riikides“ olid Leedu aupeakonsul Haris Lapas, Eesti aupeakonsul Ilmar Heinsoo ja Läti suursaadik Martin Lacis.

Teises kõnevoorus teemal; „Valitsuse sektorid ja nende toetus“ kõnelesid Ontario International Cooperative poolt Verne Coates, European Program Trade Facilitation Office of Canada direktor David Taylor ja Ontario Region EDC abipresident Ruth Fothergill.

Kolmandas osas, laudkonnaveestluses teemal „Ettevõtluse mudelid“ osalesid Nordland Express direktor Imantis Skibuste, G.R.Q. Partners direktor Viesturs Upans, CEO Canadian Agre'st Jack Janzen ja International Trade konsultant Marcis Esmitis.

Lantši ajal tutvustas dr. Hendrik Weiler küllaliskõnelejat, vanemat pankurit William Sholemit Baltic/Belorus Country Team, European Bank Reconstruction and Development juures.

Kõneleja on teinud karjääri internatsionaalses panganduses USA-s, Inglismaal, Austraalias, Türgis, Ungaris ja Venetsuelas. 1992. aastast ühines uuesti loodud European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) juures ja töötab praegu Balti riikide ja Valgevene maade infrastruktuuri projektiga Londonis. Keskbüroo asub küll Londonis, kuid osakonnad on mitmes riigis.

Neljandal laudkonnaveestlusel käsitleti teemat „Finantsiline toetus, ressursside hindamine“. Osalesid FBDC finantsilise assistent Michael Walsh, advokaat Elio Tulving-Blais. CEO Gundy and Associates — Capital (The „Baltic“ Fund) ja Baltic Connections president Valdis Liepins.

Lõppsoonavõttudes Hendrik Weiler tegi teatavaks Baltic Business Council'i tulevikuplaane ja Regina M. Pearce rääkis BBC poolt organiseeritud Trade Mission Baltics plaanidest.

Pärast lõunat avatud „turuplat-sil“ oli saada brošüüre, pamplette ja mitmesuguseid muid ettekandeid puudutatud materjale. Kavaraamatus oli koostatud tabel kolme Balti riigi majandusest, Inglise naela alusel tehtud võrdluses oli keskmine teenistus Eestis 90 naela, Lätis 70,5 ja Leedus 66,7 naela.

Põllumajandusel vaja 365 miljonit krooni

TALLINN — Valitsus arutas oma istungil põllumajandustulu reguleerimist 1995. aastal ja jõudis otsusele, et põllumajandustulu suurendamiseks 1996. aastal piisab 365 miljoni kroonise toetusest. ETA/EK

TORONTO-TALLINN-TORONTO

\$1280.00

TORONTO-STOCKHOLM/
TALLINN-TORONTO

\$1190.00

**ESTO MEREPIIDU SILJA SÜMPHONY LAEVAL
ÜLEÖÖ STOCKHOLMIST TALLINNASSE**

7. AUGUSTIL

HINNAD ALATES **\$60.00***

• ESTO '96 lendudele 24., 28. ja 31. juulil ning 04. augustil reserveerige oma kohad juba täna

• Enne ESTO '96 pidustusi saadaval reisipaketid Skandinaavias ja festivali lõppedes Eestis, Baltikumis ning St. Petersburgis.

• Lennuväljamaksud ja kindlustus lisada.

* Hind ühele inimesele neljases kajutis reserveerides koos lendudega.

416-298-2160

1-800-263-2721

Woodside Square Mall
1571 Sandhurst Circle
Scarborough, Ont. M1V 1V2

Ametlik ESTO '96 reisiesindaja

Profes-sionaalne puhastamine

- Vaibad seinast-seinani ja lahtised • Peened polstermööblid • Draperid, vertikaalsed aknakatted (vertical blinds) • Flekkide ja lõhnade kõrvaldamine • Valpade ja mööbli kaitsmine • Üle 12 aasta kogemusi

Hel. George, 298-4666

Eestis valatakse Leedu suurvürsti kuju

Tallinna kunstifirma ARS-Monumentaal on valamisel Leedu suurvürsti Gediminas ratsamonument. Gediminas on Vilniuse asutaja, keda kujutatakse koos oma ratsuga.

Mälestusmärgi valmistamine läheb maksma 100.000 liti vähem kui Leedus, koos transportikuludega ligi 300.000 liti. Leedus läinuks töö maksma ligi 400.000 liti. Kuju autor on välisleedulane skulptor Vyatautas Kashuba. (H.)

Liibanonist tulistati Iisraelisse

JERUSALEM — Kümned tuhanded inimesed Iisraelis käsutati pommiarjendisse, kui Liibanonist tulistati katjusharakettidega, mis vigastas kaheksat inimest Kirjat Shemonas.

Raketid hakkasid langema kui vanemad viisid hommikul lapsi kooli. Lapsed juhtis varjendisse ja koolipäev jäeti ära. Iisrael vastas õhurünnakutega katjusha-patartide asukohtadele Liibanoni küllades, põhja pool julgeoleku tsooni. (S/H)

Tartlaste Seltsi juhataja Ene Runge kommenteerimas näidatavat filmi. Foto: R. Tralla

Tartlaste Seltsi kokkutulek 1995.a. sügisel

Teisipäeval, 22. nov. tulid tartlased ja „muulased“ kokku jõulueelseks Eestist saabunud ajalooliste ja rahvakunstiaineliste videofilmide vaatamiseks. Eesti Maja välke saal sai rahvast täis. Kokkutulek oli õhtupoolsel ajal, mis tänapäeval ka julgeoleku mõttes sobivam on. Filmide näitamise tehniliseks juuks oli Egbert Runge. Filmid olid hästi selged ja huvitavad.

Seltsi juhataja Ene Runge tervitas kokkutulnuid, samuti andis ta ülevaate, mida filmidest oodati. Esimene film oli 1994. aasta kevadel, mai kuus tehtud, kui pühitseti Eesti Rahva Muuseumi 85-ndat juubelit, toimus ERM 36-s teaduskonverents, asutati Eesti Rahva Muuseumile abiks Sõprade Selts ja avati püsinäitusteks „Näituste Maja“. Maja saamise au kuulub tolleaegsele ERM direktorile Tõnis Lukasele.

Nendele pidustustele oli aukutse saadatud meie seltsi juhatajale aga seekord kui Etimograafia Ringi juhatajale seni osutatud suure abi eest, kes ka abikaasaga koos kohale sõitis. Film algas näidetega, kuidas ehitati näituste maja mitmesuguseid osakondi, kaasaarvatud vanaaegset palkidest rehetaret rookatusiga. Nii ehitajad kui rookatused tegijad ei olnud tänapäeval enam kerge leida. Nähti ka, kuidas ehitati vitriinide jaoks mannekeene. Ei olnud seal poest ostetuid, vaid tehti need lauajuppidest, lindest, vatist ja riidest ja lõpuks olid need üsna inimese moodi ja need kanti kanderamudega ERM hoones, mis õnneks ainult 8 minuti kaugusel, uude näitusemajja. Näitus on üles ehitatud eesti inimese eluvajaduste järele, olgu ta siis põllu-, jahi-, kala-, või meremee, või mistahes ametimees.

Siis oli kätte jõudnud 14. mai pärastõuna ja mindi uut „Näituste maja“ avama. Oli õnnesoovijaid ja

kingituste tootjaid ülemaailmselt. Siis saabus kohale president Lennart Meri oma saatjaskonnaga ja peale lühikest sõnavõttu lõikas lindi läbi, tunnustades maja avanud. President abikaasaga läks näitust vaatama, kujuures seletusi andis näituse kavandaja, ERM rahvakunsti osakonna juhataja Vaike Reemann.

Teine film oli varasemast ajast, aastast 1989, mil ERM direktoriks oli Aleksei Petersõn toreda valge jõuluvana habemega. Ta alustas ülevaatega ERM muuseumi ajaloo, ideest, saamisest, muuseumi loojatest nagu Hurt, Kallas, Raud, Ränk, esimene muuseumi kuraator, soomlane Ilmari Manninen ja viimane Eesti vabariigi ajal Linus. Muuseumi varadest ja arvudest ja kõigest, mis muuseumi igapäevasesse töösse puutub, andis ülevaate muuseumi peavarahoidja Evi Astel. Kui palju midagi on, kus nad asuvad, seejuures näidates nende asukohti ja materjalide hoiuruumi. Kui võrrelda hoiuruumi Royal Ontario Muuseumiga, siis, kui ERM peatselt suurendada ruume ei saa, on esemed praegustes kitsastes oludes hävimisohus.

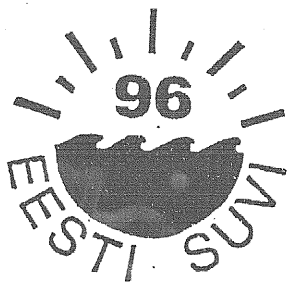
Videofilm lõppes vanemteadur Reet Piiri, rahvarõivaste eriteadlase, Tartumaa ja Lõuna-Eesti rahvarõivaste kirjeldamisega ja näitamise, mis muidugi olid imekaunid, eriti tartlaste silmaga vaadatud, meie esiemade kätetöö, ilumeelset juhitut, ilma mingi erikoolita.

Kahe filmi vaheajal kõneles endine Tartu Tõstuskooli kasvandik Elmar Pinton kooli praegusest ajastust ja vajadustest. Tartu Tõstuskool ei ole enam poistele vaid ka tüdrukud õpivad seal kaubandust, hotellimajandust, keedukunsti ja muid tarkusi ja see on üldiselt väga vajalik õppeasutus.

Joodi kuuma kohvi, söödi rosinasai, arutati nähtut ja kuulud, lootes uuesti midagi sarnast näha, ning kuulda. Kogu mindi targemana ja vaimsest rikkamana. Suur tänu kuulub filmidenäitajale Egbert Rungele, kohvilaua trüudele korraldajatele Hilja Kütt'ile ja Laine Agur'ile, ning kassameistrile Mai Alliksaarele.

Aitäh kõikidele kõige eest.

ENE RUNGE

KEVADE ja SUVE PAKETID CENTRAL HOTELLIS TALLINNAS . . . Lahkumine
29. mail, 5. juunil, 12. juunil ja 19. juunil

1 nädal (6 ööd) **\$239**

2 nädalat (13 ööd) **\$515**

Spetsiaal hinnad ESTO ajal exclusiivselt

3 ööd 8. aug.-11. aug. **\$123**

4 ööd 7. aug.-11. aug. **\$164**

Kahene majutus, iga reisija maksab ülalnimetatud summa.

Pakett müüdiv ainult koos lennupiletiga.

Pakume ka teisi soodsa hinnaga reisipakette.

Meie garanteerime talle kõige paremad hinnad . . .

Soodsad reisisid FINNAIR'iga Eesti ja Rootsi 1996.a. suvel.

Kõrghooajal on lennukohtade ja hotellitubade arv piiratud. Varajane registreerimine tagab parima valiku mõlematest. Meie pakume kõigile individuaalreisijatele ja organisatsioonidele soodsaid gruppihindu hotellides ja lennukitel.

FINNAIR'I LENNUD ALGAVAD JA LÕPEVAD TORONTOS (LENNUD KOLMAPÄEVAL JA PÜHAPÄEVAL ALATES 29. MAIST)	1. MAIST— 1. JUUNINI 9. SEPT.— 30. OKT.	2. JUUNIST— 15. JUUNINI 15. AUG.— 8. SEPT.	16. JUUNIST— 14. AUG.
HELSINGI	\$875	\$975	\$1150
TALLINNA HELSINGI KAUDU	\$975	\$1100	\$1280
STOCKHOLM, GÖTEBORG VÕI OSLO JA TALLINNAST HELSINGI KAUDU TAGASI*	\$910	\$1008	\$1190
KOPENHAAGENI JA TALLINNAST HELSINGI KAUDU TAGASI*	\$885	\$975	\$1160
STOCKHOLMI HELSINGI KAUDU	\$845	\$915	\$1100
KOPENHAAGENI HELSINGI KAUDU	\$795	\$850	\$1040

* Vahepealsed reisisid Skandinaavia ja Balti linnade vahel lisa tasu eest.

LENNUVÄLJAMAKS LISADA. KÕIK KES OSTAVAD LENNUPILETID MEIE KAUDU SAAVAD SOODUSTATUD HINNAGA HOTELLI PAKETTE TALLINNAS JA STOCKHOLMIS. REISIKINDLUSTUS SOOVITATAV LISA TASU EEST. HINNAD ON MÄRGITUD CANADA DOLLARITES JA VÕIVAD MUUTUDA ILMA ETTE TEATAMATA.

Ont. Reg. #3778277

Meie kaudu ka saada **British Airways, Lufthansa, KLM, SAS, AIR Baltic, ja Estonian Air** piletid kõige soodsamate hindadega. Spetsiaal-preemiad pensionäridele, õpilastele ja gruppidele.

Orav Travel Inc. o/a Goliger's Travel
5650 Yonge Street, North York,
Ontario, Canada M2M 4G3
Tel. 416-221-3113 • Fax 416-221-4885
Toll Free in North America 800-361-9487

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Enamus Eesti elanikke loobuks Tartu rahu piirist

TALLINN — Üle poole eestlastest ja üle kolmveerandi muulastest toetavad kompromissi Eesti-Vene piirivaidluses, mille järgi Eesti peaks loobuma Tartu rahu järgsest piirist, selgus Tartu Ülikooli korraldatud küsitlusest.

Tartu rahu järgsetest aladest miteloobumise poliitikat toetab kolmandik eestlastest ja vaid mõned üksikud muulased. Praeguse Eesti—Vene kontrolljoone säilimist piirina toetas 51% eestlastest. Tallinna muulastest soovib Tartu rahu järgset piirist loobuda 76%. Kirde-Eesti linnaelanikest toetavad praegust piiri 78% küsitatutest. Kompromissitult Tartu rahu sätestatud piiri poolt on 31% eestlastest.

Ligi viiendiku eestlaste jaoks on Eesti—Vene piiriküsimus kaotanud aktuaalsuse ning nad ei ole probleemiga kursis. (BNS/EK)

Intervjuu Jaapani ajalehele

TALLINN — Jaapani ajalehe „Nihon Keizai Shimbun“ antud intervjuus ütles Tiit Vähi, et Eesti püüab astuda NATO-sse, nähes selles organisatsioonis kõigi kolme Balti riigi jaoks rahu kaitsevarju. Vähi märkis, et Eestil on ühine piir suure naabriga Venemaa näol ja nii väikesel riigil, nagu Eesti, on raske iseseisvalt tagada oma julgeolekut.

Peaminister selgitas Eesti püüdu NATO-sse astumiseks hädava-

jadusega ühineda demokraatilaagriga. See lubab Eestil vältida taasilülitumist endisesse Nõukogude süsteemi. Valitsusjuht ütles, et Eesti ei vastanda end Venemaaale. „Me taotlema sõbralike ja stabiilsete suhete loomist Venemaaga ja soovime, et tema üleminek turumajandusele ja demokraatiase oleks edukas,“ ütles Vähi.

Baltikumi julgeolek sõltub paljuski poliitilisest stabiilsusest Venemaal. Eestis elavate venemaa-laste probleemid kohta ütles Vähi, et riigis ei toimu venekeslase elanikkonna diskrimineerimist. ITAR-TASS, ETA/EK

JAMES TATE PLUMBER

Torude panemine ja igasugused
parandused • Industrial •
Commercial • Residential
Helistage 751-4385

OSVALD SISASKI

Teiega otsivad kontakti
Mihkel Sisaski järglased.

Palume teatada:

Mrs. Tiit Ots
812 N. Huson St. Tacoma,
WA 98406, U.S.A.
Telefon (206) 759-5105

M Ü Ü A

Eesti Kodu, terrassmajas, 2 magamistoaga korter. Sisebassein, parkimine, seitskondlikud toad, raamatukogu jm. Pargi liik ümbrus, kaubanduskeskus lähedal.
Palun helistage:

urban realty inc.,
realtor

Esindaja **ANNE LEIUS**

Telefonid: kontor 928-6833, kodus 921-3245

Viking Foods 40-aastane

Toronto eestlastele hästi tuntud soome toiduainete ettevõtte Viking Foods tähistas novembri alguses oma 40. tegutsaastat. Omanik Olavi Harela elu eesmärk oli julgus õnnestumiseks. Ta on nüüd 120% rahuldunud oma elukutse valiku üle, tõustes laobalilest-autojuhist direktoriks.

Olavi Harela on samaaegne eestlaste ja soomlaste suure Kanadas asumise ajaga 1951, kui ta abikaasa Helgaga jõudis Kanadasse. Tal oli äriteid kaosas, mis aja jooksul osutus eriti tulutoovaks: esimeseks ta asutas soomepärase vorstitööstuse Torontosse. Idee rakendamine oli tundunud algul võõrana, aga kui ta asja üle järele mõtles, avanesid selle head küljed. 1951. aasta oli kaaluokeeks Põhjamäest Kanadasse asuvale immigratsioonile, kelle hulgas oli mitu tuhat eestlast, kes peagi tee leidis Viking Foods toodete juurde.

Harela meenutab nüüd, et kuigi ettevõtte asutamine Kanadas oli kergem kui Soomes, polnud nii kitsal tegevusalal õnnestumine kerge. Tegevusala kitsuse all ta mõtleb põhjamälast toitude vahendamist Kanada tarbijale. Juba aastaid ei olnud Harela ettevõtte vaid liha ja vorsti liinil, vaid ettevõtte tegevuse hulka on kuulunud laevavarustamine kui ka hulgimüük.

1962.a. lõpetati hästi edukas laevavarustamisakond ja aastal 1989 vorstide valmistamine. Sellest alates on keskendatud täiesti elatistavete hulgimüügile. Praegu liigub Viking Foods & Imports kaudu peaaegu 300 erilist põhjamäist toodet eriettevõttele, äridele ja üksikisikule, nende hulgas Rootsi, Taani ja muidugi Soome tooted.

Harela ütleb, et probleem sel

alal on siiski, et turg on tõesti kitsas. Kuigi põhjamälastel veel kuni kolmanda sugupõlvni soovivad kodumaisi tooteid, pole kanadalased eriti valmis uusi tooteid proovima.

Siiski on tooteid, mis on leidnud koha Põhja-Ameerikas nagu kuivikud (nakkileib), mida tervistoodete ärid on hakanud müüma. Kui paljud ajalehed ülistasid kuivikuleiva tervislikkust, siis sellest on saanud väga nõutav kaup.

Nüüd jõulude eel on Viking Foods'i põhjamäist toitude ja maiustused nõutud. Kui oli veel tegemist lihaga, siis müüdi sinke ja kalkuneid. Nüüd see on asendatud leeliskalaga. Tänavuse aasta uudistoodet oli suitsutuskott. Seda võib kasutada nii lõkkel kui elektrihaigus.

Oma äri asjus ta on käinud mitmeid kordi Soomes, kus ta on märganud, et ettevõtjad kurdavad oma äritegevuse üle, kuna maksudega on ettevõtteid tehtud raskeks. Aga see seisukoht põhineb kuulud jutudele.

Ta mäletab, et kui kahe tuttava-ga alustas oma ettevõtet 1955.a., siis ei olnud suuri lootusi. Aastast 1961 alates ta on juhtunud ettevõtet üksi ja see on sujunud 100%-liselt üle ootuste. On olnud rõõm müüa Soome tooteid, mille tase on eriti kõrge ja hinnatud.

Kuid suur töö on nõudnud ka ohverdusi, kuna on tulnud täielikult end ettevõttele pühendada, loobudes huvialadest ja selskondlikust

SOOME APTEEK „SUOMI-KOTI“s

Leaside
Community
Pharmacy

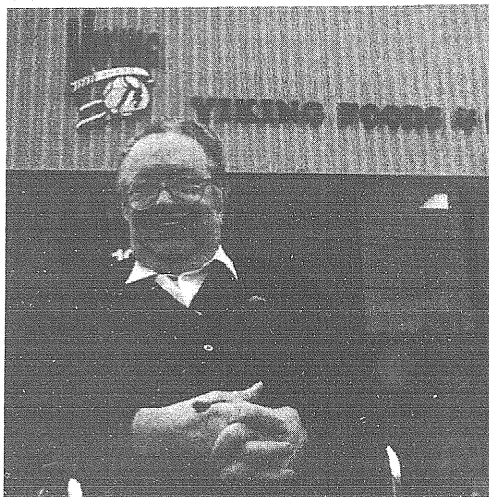
422-0186

- Meil on täielik valik koduravimeid ja põetushavandeid.
- Kui teil on arstirohtude kindlustus, siis saate meilt ravimi tasuta — me ise nõutame kindlustusseltsilt.

795 Eglinton Avenue East
Laird ja Eglinton

422-0186

Esmaspäevast reedeni
9.00 h. — 6.00 h.
TÄHELEPANU!
Laup. ja pühap. suletud

Viking Foods'i omanik Olavi Harela

tegevusest. Aga ta on olnud täiesti rahul oma töö ja elukutsevalikuga. Ainult jalavägistuse tõttu on

praegu sunnitud liikuma ratastooliga.

NP/H

Norra raadio paljastas:

Soome agendid tulevahetuses N. Liidu piiril

HELSINGI — Soome agendid ja venelaste piirivalvurid pidasid 1951.a. sügisel tulevahetust N. Liidu piiril, kus langes vähemalt üks soomlane ja teine sai haavata, teatas Norra raadio novembri alul.

Raadios vesteldi Ivalo ehitustöölise Seppo Hännisega (65), kes rääkis ajalehes Helsingin Sanomat, et ta oli kaosas vahejuhtumil, mis juhtus keset jõge, kui soomlased ületasid jõge. Grense Jakobselv on Norra ja N. Liidu piirijõgi, mis suubub merre Petsamost läänes.

Soome kaitsepolitsei lubas uurida oma arhiivides, kuid see ei andnud tulemusi. Arhiividest oli „leitud vaid teateid, mille kohaselt piirivalvurid olid kuulnud kahel korral tulistamist 1951.a. augusti lõpul Sallas. Kõnitsumise oli olnud partisaniid jältamine.“

Hänninen räägib, et saatuslik reit ühe piiri tehti sügiskuu lõpul 1951.a. ja et tasu maksis Norra luureteenistus. „Ühendusmees ütles nime olevat Knud Knudsen“, ütles Hänninen, kes oli sellal 20-aastane. Oli keelatud teada isegi sõbrale rääkida.

Hänninen teadis piirile surmuna jäänud mehe nimeks vaid eesnimi „Veikko“ ja et ta oli sündinud a. 1930. „Usun, et eesnimi oli õige. Ta ütles, et olevat teeninud Kontiolahel ja olevat pärit Saarijärvelt, aga mulle tundus ta aktsent olevat karjalapärane. Agendid usutakse

olevat vedanud üle piiri raha ja elektroonikat.

Mehed viisid Hännise teada kahel korral kokku neli rasket pakk N. Liidu poolele ja peitsid need norralaste käsu kohaselt erikohtadesse Petsamo tee äärde. Ta arvab, et pakides oli raha ja tolleaegset tippelktronikat. „Kaasas olnud paberid olid sellised, et neid võis ohtlikul hetkel alla neelata, jälituskooerte jaoks oli mingi aine pudeleis.“

Tulistamine juhtus teiselt retkelt naasmisel. Hänninen ei saanud kunagi teada, mis „Veikko“ laibaga juhtus. „Veikot tulistati konepüstoliga selga kui sumasime vee, mina sain haavata samast konepüstoli sarjast. Kuul riivas minu põlve.“

„Meil olid püstolid kaasas ja tulistasime omakorda ja kordamööda jooksime. Ei tea kas tabasime, aga ettevaatlikumaks venelased muutusid. Nad olid vist veelgi nooremad kui meie, kindlasti kuteasulased sõdurid.“

Hänninen ütleb olevat kuulnud, et piiri taha oli samasuguse ülesannetega jäänud müdli mehi, neist ka soomlasi, aga täpsemaid teateid tal pole.

Norra luureteenistuse arvel salaluure tööd teinud Seppo Hänninen ja tema ees läinud kaaslaseid tähelepanu osalisteks nüüd Norra raadio uudistes. Norras ilmus ka Norra ja NATO soome salaluure käsitlev raamat, mille

järgi vähemalt kaks norra agenti kadus N. Liidus 1950-ndail aastail. Raamat jutustab lisaks, et üks norra soomlasest agent kadus Soome piiril 1951.a. ja teine suri seal auto alla jäädes 1953.a. Jakobselvi vahejuhtumit raamatu kirjutajad ei tunnund, aga peavad Hännise teateid õigeiks.

Norra kaitseminister Jørgen Kosmo väitis nädal hiljem alusetuks norralaste kadumise. Tema teadete kohaselt N. Liitu ei jäänud ükski norralast. Hännise jutustus lahjendab nüüd osalt kaitseministri lausumise, sest agent, keda venelased tulistasid oli Norra teenistus olev soomlane.

Norra kaitseministereiumi ei kavatsen uurida Hännise väiteid omal algatusel. Kaitseministereiumis usutakse, et ajaloolased selgitavad selle, kas Norra luureteenistus heaks tegutsenud soomlane „Veikko“ andis oma elu Norra eest.

Norra sõjajärgset luuretegevust on kahe eriurimusega vaadeldud viimaste paljastustega. Luureteenistus väidetakse muuhulgas, et piiriltulud olid eriti lähedastel seotud töölisparteiaga. Esimene uurimisraport valmib aastavahetuse järel. Norra kaitseministereium ei soovi sellepärast praegu veel kommenteerida võimaliku kahjutasu küsimusi või muud tegevust.

Lood ammugi raamatult tehtud

Pärast sõda kui raudeesriide oli juba kindla mõiste saanud, varjas see N. Liidu salajast tegevust, selle taga toimus kiire sõjaline ettevalmistus. Põhja-Norra, mil nüüd oli ühine piir N. Liiduga oli selleltoetu eriti tundlik piirkond.

Purisuusatamise maailmameistri-võistlused Haapsalus

Eesti vehklejad, kes saanud treeningut Haapsalus, viisid selle linna nime maailma spordihuviliste teadvusse. Tuleval aastal 28. veebruaril 3. märtsini peetakse Haapsalu tagalabel maailmameistrivõistlused purisuusatamises. Oodata on 80 võistlejat 15 riigist. Eesti Jahtklubide Liidu sekretär Jaan Alver ja Eesti purisuuasportide eestvedaja Kalev Alliksaar täpsustasid ilmavalitsusega võistluste läbiviimist.

Purisuuasport vanus on vaid paarikümne aastat. Esimesed ametlikud võistlused peeti 1976.a. Haapsalu maailmameistrivõistlus on järjekorras 16-s. Eestis harastatakse lumel ja jää purjetamist purjelaua ehk surfipurjega, kuid on võimalik muidki purjesid kasutada. Algul suusatajaid kahel, hiljem on kasutatud ühte suuska.

Eestlased on võtnud osa viiest viimasest maailmameistrivõistlusest. 40-aastase ja vanemate hulgast on edu olnud Juhan Grossil ja Kalev Alliksaarel, kes mitu aastat on järjest noppinud seenioride kaks paremat kohta.

Eestis on selle ala harrastajaid 15 ringis. 1991.a. võistles maailmameistrivõistlusel 11 eestlast. Möödunud aastal Chicagos hääletati ülekaalukalt eelolevaks võistluspaisaks Eesti ja selle ülesande täitjaks Haapsalu Purjetajate Selts ja Haapsalu Jahtklubi. (LE/H)

Välis-Eesti päevad taastamisele

Kodumaal, USA-s ja Austraalias on juba taastatud Välis-Eesti päevad, iseseisvuseaegne välis-eestlaste tähtpäev, mida peeti novembris. Kuid pagulased töid kodumaalt muid tähtpäevi nii palju kaasa, et mitukümne aastat pole Välis-Eesti päeval olnud kohta tegevus-kalendris.

26. novembril tähistati taastatud Välis-Eesti ühingu korraldusel Välis-Eesti Päeva Sydneys. Külaliskõnelejaiks kutsuti Eestist endise Eesti peaministri Kaarel Eenpalu (Einbundu) lapselaps Anne Eenpalu. A. Eenpalu on sündinud Siberis kuhu ta vanavanemad küiditadi. Kaarel Eenpalu oli mitme riigitegelase koha kõrval ka Välis-Eesti ühingu liige.

Anne Eenpalu töötas kaks aastat teadustajana Eesti Raadios, valiti 1992. Eesti Õigusvastast Represseeritud Liidu „Memento“ Tallinna ühenduse esimeheks ja tänavu jaanuaris taasasutatud Välis-Eesti ühingu kultuuritoimkonna juhatajaks. 1990.a. septembris koos Matti Pätisiga oli Vabariiklaste Koonderakonna asutajate hulgas. Samast aastast hakkas taastama vanaisa Kaarel Eenpalu „Hellemaa“ talu Arukülas Harjumaa. Sydneys ta kõneles olukorrast kodumaal, eesti talude ja kodude taastamisest, poliitikast, kultuurist ja muust.

Austraalias ajab Välis-Eesti ühingu asuladussindajana asju Tiit Kroll-Simmul. (MK/H)

SEE-THRU WINDOWS

asutatud 1972

Igasugused aknad • seinakat-
ted • räästaalused (soffiti fascia)
• puusepatöö • kinnised ja lahti-
sed rõud • juurdeehitused •
keldrikorrus • teise korruse juur-
deehitus. Täidan tellimusi ka
Udoras.

Hellistada (905) 509-2284
Saku Hirsimäki

N. Liit oli Soomega rahu teinud ja sellega võtnud Soomelt Petsamo, kuhu nüüd ehitati kiiresti sõjalise tugikoha ehitisi. Läänes taheti teada missugused need tööd olid. Ainus viis saada teadmisi oli saata sinna kogunud luureteenistuse mehi. Lääne luureteenistus kasutas selleks Soome jätkusõjas häid kogemusi saanud soomlasi, kellest osa olid pidanud rahu tulles kodumaalt lahkuks. Värvatule anti veel Oslo lähedases õppekeskuses või osalt ka Põhja-Ameerikas vajalik väljaõpe.

Soomlasile oli tegevus äärmiselt salajane, sest Soome kriminaalseadus määrates selle tegevuse maa reetmiseks. Retked Petsamo ümbruskonda tehti Norra alalt. Töö oli ohtlik, sest vahele jäädes neid ei päästnud enam ükski võim, ei tööandja.

Soome kaugluureaineliste raamatute autor Esa Anttala on just sellest ajajärgust ja sündmustest kirjutanud teose „Yli rautaesiripun“ (Üle raudesiride, 1977). Teos ilmus umbes 15 aastat tagasi Vaba Eestlase jonealuseks. Tõenäoliselt pole aeg veel nii julge, et juletakse avalikult luureasjust kirjutada.

HO

Eesti Kirjandusmuuseumist Tartus

Ajaloo kui teadusega on tänapäeval lood keerulised. Muutuv maailm on erinevatest huvidest ja eesmärkidest lähtuva ajaloo ümbermõtestamise ja -kirjutamise muutnud sagedasemaks ja tavalisemaks, kui see ehk paljudele meeldiks. Nii on skeptilisemad hakanud kahtlema ajaloo kirjutamise mõttekuses üldse. Kui täiuslik tõde on inimõistusele saavutamatu, kas on siis mõtet opereerida pooltõdedega. Ja kui seni ajalooteaduse metodoloogiliseks aluspõhjaks peetud allikauurimiski kahtluse alla on pandud (sest teksti, dokumendi interpreteerimine on alati teatud määral subjektiivne), võime ehk koguni rääkida ajalooteaduse kriisist. See kahtlemine on aga sümptomaatiline, viidates humanitaarteaduste vallas toimuvale protsessidele laiemas mõttes.

Need probleemid ootavad lahendust teoreetikutelt. Sootuks teised mured on aga praktikutel — neil, kes vaikselt visadusega seisavad selle eest, et talletada allikmaterjali. Nemed, museoloogid ja arhiivarid peavad paratamatult olema pragmaatilised, kes võtavad teha ka kõik tüütuna näivad pisiasjad, millest nii ajaloo uurimine kui teoreetiseerimine selle üle tegelikult võimatuks osutuksid. Kuid need-samad arhiivitöötajad on kogenud ka praktikas teravalt, kuidas teooria määral oluliselt igapäevategevusi.

Nii peegeldab Eesti arhiivide, muuseumide jt. kultuurilooja tegevate asutuste eneset ajalugu this konnas aseteindnud protsesse. Igal asutusel on ju oma lugu: algus, kestmine ja teinekord ka lõpp. Kui aga kultuurivärskeus on säilinud kõige hävitavamate olude kiuste, tuleb tänada tervet mõistust ja südameannustust, mille kandjad leidub siiski õnneks kõigi aegade.

Eesti Teaduste Akadeemia alluvuses tegutsev Eesti Kirjandusmuuseum on üks neist asutustest, mille põhifunktsiooniks on koguda, korraldada ja säilitada eesti vaimulugu kajastavaid materjale. Olles otseselt välja kasvanud 1909. aastal loodud Eesti Rahva Muuseumist, on Kirjandusmuuseum aja jooksul jõudnud vahetada nii nime kui nägu ja kuigi tema staatus pole tänaseni jõudnud kõiki rahuldava selguseni, on jätkatud aina sedasama tööd, millega oma ajal alustati. Praegune Kirjandusmuuseum koosneb üksikust, mis ajalooliselt kuulub ERM-i koosseisu ja mille alusel 1940. aastal loodi omaette asutus. Arhiiviraamatukogu (AR) asutati üheaegselt ERM-ga ja selle loomise initsiaatoriks oli Oskar Kallas. AR on eestkeelset trükitööd koondav arhiivkogu, sisaldades samuti võõrkeelseid trükitööde estica alalt. AR kogub raamatuid, ajalehti, ajakirju, aga ka pisitrükitööd, geograafilisi kaarte ja eksliibrisseid. AR-le aluseks olnud umbes 10 000 köitelisest EUS-i raamatukogust on tänaseks saanud ligi 700 000 arvestusüksust sisaldav kogu.

Bibliograafia Osakonna (BO) sünniajaks on 1921 (tollal nimetatud Eesti Bibliograafia Asutiseks) ja selle töönaaks lugejaid ja uurijaid abistavate bibliograafiate ning kartoteekide koostamine. BO koostab eesti ajakirjanduse üldist retrospektiivset analüütilist bibliograafiat kuni 1940. aastani ilmunud ajakirjandusest. Perioodilist 1901—1917 on läbi töötatud

2/3. Täna on täielikult bibliografeeritud „Päevaleht“, pooli on töö „Postimehega“. Uurijatele on kasutada mitmesugused infoallikad: süstemaatiline, isiku- ja kohakartoteek, pseudonüümi- ja antonüümi-lahenduste kartoteek jm.

1927. aastal loodud Eesti Rahvaluule Arhiivi (ERA) kogusid peetakse üheks unikaalsemaks maailmas. See sisaldab käsikirjalist materjali umbes 1 250 000 lehekülge (nende seas tähtsamate J. Hurda, EUS-i ja M.J. Eiseni rahvaluulekogud), rikkaliku fonoteegi, fotokogu, rahvaluulealaseid filme ning videolindistusi. Uurijate kasutada on mitmed abikartoteegid, mis koostatud nii topograafilisel kui sisulisel põhimõttel ja ka rahvaluule esitajate ning kogujate lähtuvalt. Lisaks eesti materjalidele sisaldavad ERA kogud ka hõimurahvaste rahvaluule.

Eesti Kultuurilooline Arhiiv (EKLA) on osakondadest noorim — sünniajaks 1929. aasta. EKLA-s säilitatakse eesti kirjandusajaloo olulisemaid allikmaterjale, aga ka kultuuriloolist materjali laiemas mõttes. Siin on K.J. Petersoni päevik ja luuletused, O.W. Masin-gi kirjad, „Kalevipoja“ esimene versioon, Koidula ja Kreutzwaldi kirjad ja käsikirjad ning ohtlalt 20. sajandi klassikute materjale. Täna on EKLA-s korraldatud käsikirjalist materjali üle 330 fondi, mis sisaldavad umbkaudu 103 000 säilitusühikut. Arhiivis on ka foto- ja kunstikogu, fonoteek, filmoteek, koopiote kogu ja kartoteegid materjalide leidmiseks.

Arvud kõnelevad selgelt, et tegemist on tohtu hulga väärtusliku materjaliga, mille säilitamine nõuab lisaks tööle ja vaevale kohaseid materiaalseid tingimusi. Nõnda ongi Kirjandusmuuseumi seismist kasvatamist näha olnud ka tema välispiirilt. 1924. aastal Arhiiviraamatukogule ja Eesti Bibliograafia Asutisele ostetud majast tollal Aia, praegusel Vanemuise tänaval on praeguseni saanud sootuks suurem hoone. Esimene juurdeehitus valmis 1960. aastate alguses, ka liiendas ruumikaitset üsna lühikeseks ajaks, mistõttu 1988. aastal alustati uue, seekord suurema juurdeehitusega, mille valmimine kujunes aga loodetust pikaajalisemaks. Alles 1994. aastal võisid muuseumitöötajad seda asustama hakata, alustades materjalide paigutamist vana maju hooldatute uutesse ja avaramatesse. Kuna tegemist oli suure hulga kaaluka materjaliga sõna otseses mõttes, toimusid mitut puhku kogu majarahvast kaasa haaratud talgud, kus ei tehtud vahet ülemalt ega alamalt. Nii moodustusid tublidest museoloogidest pikad inimekid, mida mõõda oma uutesse asupaikadesse rändasid nii AR raamatuvimrad kui EKLA käsikirjamipid. Nüüd on Kirjandusmuuseumi kogudel mõneks ajaks kasvuruumi, kuid probleemid pole sellega lõppenud. Sajad meetrid riieid, millele materjalidele arupäras korras hoidmine pole võimalik, nõuavad raha, mida Kirjandusmuuseumil riigiasutuseks teadagi napib. Siiski tegutses juhtkond oma vabariidirekti Krista Aru juhtimisel selles suunas, et lõpetada majas kõik remondi- ja ehitustööd ning varustada see kõige tööks vajalikuks. Allakirjutatu äraolles, sügisel hakul, ongi valmis saanud uus konverentsisaal, mille

Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Piret Noorhane, kes tuli Torontosse prof. Karl Auna arhiivi korraldama Tartu Instituudis.
Foto: H. Oja

puudumine end teatud puhkudel eriti meelde tuleb.

Kirjandusmuuseumil teadusasutuseks on oma konverentside traditsioon. Kaalukaimaks sündmuseks ja aastat kokkuvõtvaks ürituseks on Kreutzwaldi päevad detsembrikuus, mida peetakse 1957. aastast alates. 1961. aastast said alguse raamatuteaduse konverentsid ning 1978. aastast noorteadlaste kevadseminarid. Kõik üritused haaravad kaasa rahvuskultuuriga tegelejaid teistestki asutustest. Uue saali valmimine on aga juba lühikeseks ajaks jooksul toonud majja rea n.ö. planeeritud ettevõtmisi. Toimunud on K.A. Hindrey 120. sünniaastapäevale pühendatud konverents, hõimupäevad ja Eesti elulugude konverents. Ka jätkab Kirjandusmuuseum visalt väljaannete traditsiooni, trükitööde keruud muutunud kirjastusolusid.

Eraldi tuleks aga peatuda kogumistöö. ERA igasvõrd ekspeditioonid maakondadesse ja kaugeimate sugulasrahvaste juurde on pikaajaline traditsioon, mille juured ulatuvad aegade hämarusse. Lisaks sellele hangitakse kaasaegsete ainest spetsialistide aktsioonidega. Nii on kogutud kaasaegset õpilaspärimust koostöö koolidega. AR on oma fonde täiendanud sündesemilariide, tellimuste, vahetuste, ostude ja annetustega. Ning nagu lugematu arv teisi Eesti raamatukogusid, peab AR-gi olema tänujahi sinisel Tartu Instituudi arhiivile eesotsas prof. Endel Arujaga, kelle vaeva läbi ollakse tublisti täiendanud pagulaskirjanduse kogusid.

EKLA kogumistöö spetsiifika on pisut erilaadsem. Kuna suures osas on tegemist eraisikute kogudega, nõuab nende saatuse küüsis päästmine sageli nii psühholoogi kui eradektetiivse oskusi, kontakte ja teadmisi. Selliste omanduste inimete olemasolust kõneleb pidev, viimastel aegadel aga eriti jõudsa lisanduvate materjalide hulk, millest kaalukas osa on tulnud välismaalt. Nii on EKLA-sse jõudnud mitmed kogud Rootsi, aga ka näiteks A. Willmanni kogu USA-st. Uue ajaloohuvi laineharjal 1980. aastate lõpus astuti EKLA-s koguma elulugusid, millest praegu on koostamisel kogumik eesti naiste elulugudest. Kuna kogumistöö pole sellega kaugeltki lõppenud, maksab siinkohal rõhutada, et pagulaste elulood on oodatud, olgu noorte või vanade, laialt tun-

tud või sootuks tagasihoidlikumate inimeste omad. Kirjatööde sisu ja vormigi osas on igalhel vabad käed. Tähtis on see, et talletuseks materjal, mis annaks järeleilajale võimaluse mõista meie minevikku.

Niisiis — kõik, kel tulevikus kodumaarreis plaanis, ärge põlaku vaeva läbi astuda Kirjandusmuuseumist Tartus Vanemuise tänaval. Seni ei saa me teid küll veel rõõmustada meie varasid tutvustava ekspositsiooniga, kuid põnevate materjalide uurimiseks võimaldame kõigile, kel huvi. Samuti on oodatud nii teie elulood kui kõik kultuurialajalosse puutuvad materjalid: kirjad, käsikirjad, dokumendid. Ja teie te kahtlete, kas teie valdustes olev varandus on piisavalt väärtuslik, küsige nõu arhiivitöötajalt, enne kui alustate sõitu prügimäele. Siinkohal unustage vanarahva tarkus: „Mis täna tehtud, see homme hooletu“ ja mõelge pigem teisele: „Seitse korda mõdda, üks kord lõika.“

Hävitustöö, mille täna kergekäeliselt korraldada, suurendab teadmatus pimedust tulevaste põlvkondade seas.

Piret Noorhane, EKM EKLA teadur. EKM aadress: Vanemuise 42, Tartu EE2400, Estonia. Tel. (372-7) 430 053, fax (372-7) 420 426. EKM lahtioleku ajad: esmasp.-neljap. 8.00-17.00, reedel 8.00-16.30.

Eesti lauljataru edu Austraalias

Novembri alguses toimus Sydneys metsosopran Ingrid Silvéuse kontsert EV aupeakon sul dr. Malle Tohveru kodus, kuhu oli kogunenud ka väljastpoolt muusikahuvilisi. Ingridi oma Silvia Silvéus oli tõlkinud laulude sõnad rootsi, prantsuse, saksa ja hispaania keelde.

Ingrid Silvéus alustas oma programmi kolme Sibeliuse lauluga, saavutades kõrgpunkti noorusarmastuse traagilises laulus „Kohtamine“, klaveril saatis Rachel Valleri. Järgnes E. Mägi „Õne algus“, esimese poole lõpu moodustas J. Tormise ja R. Kangro laulude tsükkel. Teisel poolil Granados „Murelikust majast“, seeria Auvergne laule ja lõppus G. Mahleri laulud.

Kontsert oli tegelikult peaproovlik esinemine, kuna sama

USA eestlased hakkavad oma ajalugu koostama

Eesti Rahvusorganisatsioonide kongressil on mitmel korral resolutsioonidesse võetud ühendriikide eestlaskonna tegevuse ajaloo koostamine, millised teosed on juba Kanadas, Rootsis ja Austraalias ilmunud. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides algatas koostööd Eesti Kultuurfond Ameerika Ühendriikides, Eesti Teaduslik Ühing Ameerikas ja Eesti Arhiiv Ühendriikides, kes on jõudnud nii kaugele, et pühapäeval 3. detsembril peeti New Yorgi Eesti Majas pärast Tartu ülikooli aastapäeva akust arutluskooalek ajalooramatu koostamisele asumiseks. (VES/H)

Hans Moks võitis Lääneranniku Eesti Päevade '97 embleemivõistlustel

Suvel väljakulutatud Lääneranniku Eesti Päevade '97 embleemivõistluste saadeti 24 võistlustööd, nende hulgas Kodu-Eestist 5, USA-st 3 ja Kanadast neljal autoril.

16-liikmeline žürii otsustas 20. oktoobril peetud koosolekul pärast mitmeid kaalumisi anda auhind töö „Kokkukuluvus“ eest Torontos elavale Hans Moksile. Auhinnasumma oli \$300.

Narva Eesti Kooli taastamine

Tänavu 1. septembril alustas Narva Eesti Gümnaasium uue õppeaastat 230 õpilasega. Esimese klassi astus 27 õpilast. Õpilaste koguarv koolis tõusis ed õppeaastal 12 õpilase võrra, nende hulgas on ka juudeasunud piirivalvurite lapsed.

16. septembril lõhkes koolimaja keldris pomm, mis purustas torustiku juhtmed, 120 aknaklaasi ja mitmed ukseid. Onnaks oli plahvatus hetkel koolimaja tühi. Praegu koolilapsed käivad koolis vanemas, tervelt jäänud majas. Kool toimub kahes vahetuses. Ka koridorid on praegu kasutusel klasiirumidena.

Narva Eesti kooli taastamise ja parandamise eesmärgil on avatud annetuste jaoks konto Toronto Eesti Ühispaigas. Palume kõiki kaasmaalasi annetada võimaluse korral selle tähtsa ürituse eesmärgil: Estonian (Toronto) Credit Union, 958 Broadway Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Konto "9830-0, Narva Eesti Kool. Annetajaid ette tänades

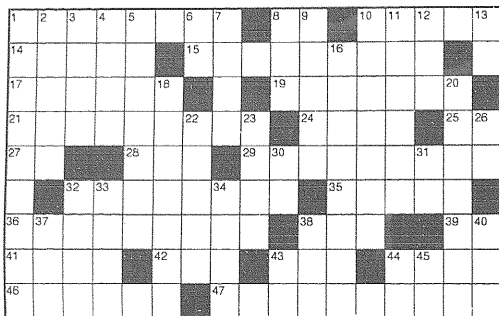
RUIT TULVING

programmiga ta lendas kohe Tallinna, kus „Estonia“ Talveaia esimes kontserdiga. Osa kontserdi esinetulekust oli ettenähtud Raimo Kangro helitöö „Missä süütlit kannatanud eestlastele“ kompaktplaadi (CD) salvestamise heaks. Aasta lõpul, 31. detsembril on tal jälle ettenähtud oma kontsert XVI Eesti Päevadel Austraalias.

Jaanuari lõpul esineb ta Austraalia ooperilavastusis „Makropulose saladus“ ja „Suveöö unenägu“. (MK/H)

Ristsõna nr. 2149

Koostanud ANTS PALLOP

PAREMALE: 1. Populaarne Oskar Lutsu lühinäidend, 8. Võrgukudumise riist, 10. Kidkond, 14. Endine sotsiaalminister, 15. Linn Narva vastas, 17. Pealin Euroopas, 19. Soome rahvaluulest ärkamisajal kunstnikult eesti usundisse ülekantud taevaolutootuse-jumalatar, 21. Toores hävitamishimu, 24. Kõrbesaar, 25. Hüüdsõna, 27. Iridiumi tähis, 28. Saksakeelne artikkel, 29. Tundeelamus, 32. Lühike muusikapala, 35. Tuntud eesti ärkamisaja tegelane, 36. Leppekohane, 38. Lühend matemaatikas, 39. Kaks sama vokaali, 41.

RISTSÕNA NR. 2148 LAHENDUS

PAREMALE: 1. Maarjamaa, 10. Aku, 13. Eak, 16. Arvo Junt, 17. Lask, 19. Eo, 20. Raat, 21. Tsälbamägi, 24. Nunatak, 27. Rai, 28. Ind, 29. Eksam, 30. Aken, 33. Iva, 36. „Au“, 37. Ast, 38. Alumiinium, 40. Ka, 41. Oe, 43. Asi, 44. Irina, 46. Urartu, 49. Tikkimine, 52. Uim, 53. Ontario, 55. Skeem, 57. Rabandus, 58. Iiri, 59. Klm.

ALLA: 1. Marne, 2. Araukaria, 3. Avanss, 4. Rotaator, 5. Jj, 6. Aula, 7. Mn, 8. Att, 9. Ais, 10. Alla, 11. Kabiin, 12. USA, 14. Aegna, 15. Koidula, 18. Km., 22. Arni, 23. Äi, 25. Tm., 26. Kala, 31. Kustas, 32. Emiir, 34. Viimsi, 35. Aurik, 39. Minek, 40. Kuur, 42. Eton, 45. Neel, 47. Amb, 48. Und, 50. Kii, 51. Koi, 54. Tu, 56. Mm.

Karistused karmistuvad

Riigikogu kavatseb karmistada karistusi altkäemaksu andmise, võtmise ja vahendamise eest: kriminaalkoodeksi muudatustepanekute kohaselt võidakse selle tegevuse eest karistada vabadusekaotusega kuni nelja aastani.

Altkäemaksu vastuvõtmise eest karistatakse ametiisikut eelnõukohaselt kuni nelja-aastase vangistusega. Sama karistus kehtiks ka altkäemaksu vahendamise või andmise eest.

Kuni seitsmeaastase vabadusekaotusega koos ühel kindlal ametikohal töötamisel õiguste äravõtmisega võiks eelnõukohaselt karistada ametnikku, kes võttis altkäemaksu korduvalt, suures ulatuses, isikute grupiga kokkuleppel või välja pressides. Altkäemaksu korduva vahendamise ja andmise eest karistatakse samuti kuni seitsmeaastase vabadusekaotusega. (BNS/EK)

Hüüdsõna, 42. Puu osa, 43. Ülemlaul, 44. Maanina, 46. Islamiusuline, 47. Informeerima.

ALLA: 1. Tuntud väliseesti popmuusika viljeleja, 2. Türgitatar rahva liige, 3. Puuvili, 4. Riidesort, 5. Kuningas Minose tütar, 6. Eitus, 7. Tegi lahti, 8. Valjak magamiseks, 9. Eskimode elamu, 10. Villatõetamise riistad, 11. Lõmmis, norus, 12. Ilmakaar, 13. Samuti, 16. Enda teada, 18. Teatav suusavõistlus, 20. Tuntud eesti pagar Torontos, 22. Istutustain, 23. Me, 26. Indiumi tähis, 30. Mangaani tähis, 31. Selle aasta Nobeli auhinna võitja kirjanduses, 32. Lootuse jumalanna rooma mütooloogia, 33. Saksa autofirma, 34. Instituut — lühendatud, 37. Ühekordne ohkamine — tagurpidi, 38. Hiljuti surnud ameerika näitleja Sterlingi eesnimi, 40. Lapsevanem, 43. Tänav Tartus, 44. Kaks sama konsonanti, 45. Lühend mehenimest.

Londoni tuvisid püütakse söögiks

Londoni kuulsatel tividel, keda kõige rohkem leidub admiral Nelsoni mälestussamba ümber Trafalgar'i väljakul, on põhjust ettevaatlik olla.

Suurlinna töötud ning vaeses on hakanud saada odava hinnaga pakutatavat tuvipradat. Tuvijahiti peavad linna vaesemates piirkondades elavad poisikesed, kasutades selleks püünniseid või silmuseid.

Tuvijahiti on Londonis ja teistes Suurbritannia suurlinnades alati peetud, kuid tänava suvel müüdi linde esimest korda möödakäijale söögiks.

Üks naine keedab tivid toiduks, talle linnud toonud poisikesed saavad iga tui eest pool naelsterlingit.

Tuvide söömist põhjustab kaks asjaolu. Esimene on mood — kulinaarne perverssus, teine ja olulisem aga Londoni vaeste õnnetu olukord.

Linna tervishoiuametnikud on hirnul, sest tivid on tuntud kui haiguste edasikandjad.

Politsei on lubanud olla hoolikam Londoni tuntuimatel tuvijahitpidamise aladel — suures parkides.

Turistide hingeõhk lundis sulgema ühe Giza püramiidi

Chephren, üks Giza kolmest püramiidist Kairo lähedal, suleti kolmeks kuuks.

Ilmnes, et külastajate hingamisel tekkiv niiskus on kahjustanud püramiidi kiviseinu.

Chephrenis käib aastas sadu tuhandeid külastajaid. Igati hõlpsalt võib 20 grammi veeauru. See omakorda muutub soolaks lubjakivis, millest püramiid on ehitatud.

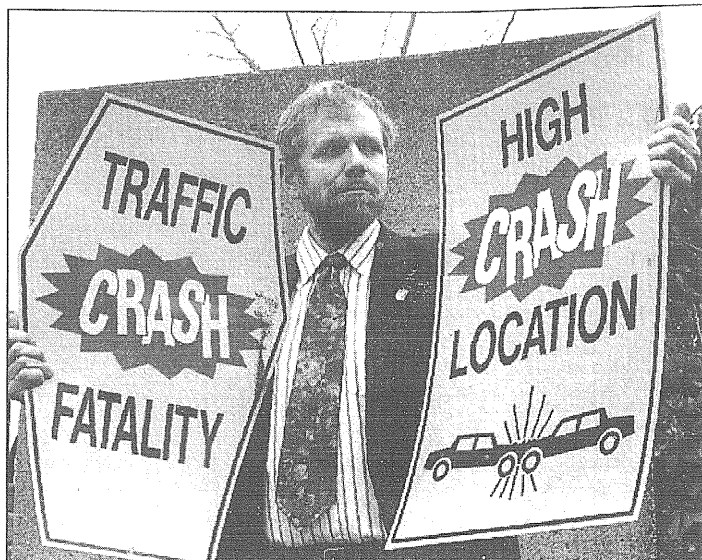
Püramiidi kavatsetakse panna tuulustussüsteem, kraapida sool seintelt maha, parandada praod ja uuendada elektrisüsteemi.

Chephreni püramiid on väiksem kui Giza kuulsaim, Cheopsi püramiid. Kolmiku kõige väiksem on Mykerinos. Püramiididele anti nimed aastail 2613—2494 e.Kr. valitsenud Egiptuse vaarode järgi.

Cheopsi niiskuskahjustused likvideeriti 1990. aastal, Mykerinos kavatsetakse restaureerida pärast Chephrenit.

Kui see jälle avatakse, tuleb sisemusega tutvumiseks maksta eritasu.

(Helsingin Sanomat)

Karmid hoiatusmärgid B.C. maanteeäärde. Burnabys elav B.C. inseneriosakonna insener Peter Liivamägi näitab kahte hoiatusmärki, mis meenutavad sõitjale vajadust aeglustuda. Alates detsembrist need puusärgikujulised märgid tähistavad kohti, kus inimesed on õnnetusil surma saanud.

SUOMI-KOTI
Torontos
Suomi-Koti
Toronto
üürida
KONTORIRUUMID
490 ruutjalga
Üürhind kokkuleppel
Hel. Raija Kelar,
tel. (416) 425-4134
fax (416) 425-6319

Soovime kõikidele klientidele ja sõpradele rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

VIKING DELI & CATERING

Tiiu Henley
(416) 425-0450
133 Laird Drive, Toronto,
Ont. M4G 3V5

VERIVORSTID JA VALGED TANGUVORSTID

Suitsukalkunid, -angerjad, -lõhed, -siid, -singid, värsked singid

Heeringad, heeringafiléed

Rootsist imporditud jõulujook **JULGLÖGG**
Rooneeme, Parkway, Milbree pagarisaadusi
Piparkoogid, saiad, koogid jm.

AVATUD JÕULUNÄDALAL:

18., 19. det. 9-6, 20., 21., 22. det. 8-8, laup. 23. det. 8-4
Pühapä. 24. det. suletud

Kinnisvara hindamise vajadusest

Enamustes maades on saanud heaks tavaks viia vähemalt kord aastas läbi kinnisvara hindamine. See aitab firmal teada saada temale kuuluva kinnisvara väärtuse, mis omakorda on oluliseks kriteeriumiks firmade puhaskäitumise (net worth) määramisel. Sama kehtib ka pankade ning neile kuuluva kinnisvara kohta.

Reeglina erineb kinnisvara väärtus sellega sooritatud tehingute hinnast. Seega on kinnisvara hindamine pisut keerulisem protsess kui pelgalt sooritatud tehingute hindade ülesmärkimine. Viimasest tehingust saadik võib kinnisvara väärtus olla tõusnud või langenud. Täna eesti oludes räägime me üldjuhul väärtuse tõusust, mis tihti tuleneb märkatav aastast tunduvalt lühema perioodi vältel. See tõttu müks mitte viia hindamist läbi iga poole aasta tagant.

Firmad ei tohiks mitte ära unustada, et neile kuuluva kinnisvara väärtuse tõusu läbi aset leidev nende endi väärtuse tõus suurendab märkatavalt ka nende krediitvõimet. Seda eriti nüüd, mil firma

finantsnäitajad järjest tähtsamat rolli mängima hakkavad. Selleks annab olulise panuse korrektset vormistatud ja aktsepteeritav hindamiskast.

Kinnisvarahindajate poolt antud hinnangu objektiivsus tuleneb hindade erapooletusest, kuna nende tegevuse eesmärgiks pole mitte niivõrd objekti ostu- või müügihinna prognoosimine vaid püüe tuua välja objekti tõeline turuväärtus teatud ajahetkel.

Enamus varast, mille firma on oma tegevuseks muretsenud, kaotab aja jooksul amortisatsiooni käigus oma väärtuse. Selle korrigeerimine vastavate koefitsientidega ei ole keerukas. Kinnisvara väärtus võib aga aja jooksul märkavalt tõusta. On tekkinud olukord, kus objekti kunagine ostuhind ei peegelda enam tema praegust väärtust. Siinkohal tulevadi appi kinnisvarahindajad, kes kasutades oma andmebaasi ja muud infot, koostavad soovitud kinnisvara väärtuse hindamise.

RAUNEL VUKS
Ober Haus Kinnisvara
Pikk 37, EE0001, Tallinn, Estonia

Meie lugupeetumad Õpetajate Ühingu liikmed kohvilauas. Vas: Hella Leiva, Leida Marley, Laine Loorand ja Jutta Puhm.

Foto: EÜL

Toimus 6. pedagoogiline õppepäev

11. novembril toimus järjekordne pedagoogiline õppepäev, mis haaras nii lasteada, eesti täienduskooli, keskkooli kui gümnaasiumi. Ettekanneteks ja aruteluks kulus pea kogu päev, mis lõppes koos Õpetajate Ühingu liikmetega ühises lõunalauas.

Ettekandega esinesid:

1. Hans Lupp — Tervitus pedagoogidele, kooli suunilusest ja eesmärkidest.

2. Edgar Marten — Esilekerkivad probleemid õppetöös.

3. Silvi Verder — Distiplineerimisnormidest.

4. Erika-Ülle Liiv — Akuutseid küsimusi koolitöös.

5. Tiit Kajak — Huvitav õppetund.

6. Viit Kanep — Eestis inglise keelt õpetamas.

7. Kõik kohalviibijad osalesid diskussioonis.

Lähemalt ettekannetes puudutatud küsimustest:

Hans Lupp: „Tervitan teid tänase 6-nda PEDAGOOGILISE ÕPPEPÄEVA puhul. Olge tänatud nii rohkearvulise osavõtu eest! Samuti tänu neile, kes on kuidagi abiks olnud selle päeva ettevalmistamisel ja tänasel sisustamisel.“

Meie eriline tänu kuulub aga Edgar Martenile, kes ei ole mitte ainult tänase ürituse hingeke, ka-vandajaks ja korraldajaks, vaid on seda olnud ka kõigi viie eelneva pedagoogilise õppepäeva läbiviimisel.

Kaheksa ja pool aastat tagasi, 12. juunil 1987, toimusid esimesed pedagoogilised õppepäevad. Sellest ajast peale, kaasaarvatud kaks aastat tagasi aset leidnud 5-ndad päevad, on see üritus alati toimunud väljaspool Torontot ja vähemalt kolme päeva kestvusega. Seekord olene aga kogunenud Torontos, tavalisest erineval ajal ja ainult üheks päevaks.

Õppepäeva korraldamine täna kujul ja aastaajal on tingitud mitmest asjaolust. Nii ei ole Torontos korraldatava ürituse puhul õpetajatele vastuvõetav ega ka võimalik läbi viia kokkutulekut mitmel päeval. Teiseks näib, et järgmisel aastal toimuv ESTO '96 ei võimalda õppepäevi korraldada suve perioodil ja kolmandaks, tuleb kokkuhoida kulusid, mis tänapäeval on igalpool päevakorras.

Eesti koolide õppe- ja kasvatustöö seisukohalt olulisel pedagoogilisel õppepäeval on kuju-

nenud lahutamata osaks Toronto eesti koolide ja lasteaiade töötlemiste hindamisel, kavandamisel ja tegelikul läbiviimisel.

Vajadus eestiainelise õppekeskuse ja kasvatuse järgi väljaspool Eestit jääb püsima veel pikemaks ajaks. Seda kinnitab teadmine, et meie rahvuslased ühiskonnad erimaades ei kao nii pea vaid võivad isegi suureneada. Need jäävad tõenäolikuks püsima seniks kuni järgnevad põlvkonnad ise otsustavad kuhu nad tahavad oma juured lõplikult kinnitada.

Seega vajame jätkuvalt eesti koole, mida näitab ka õpilaste arvu pidev tõus viimastel aastatel. Ja meie vajame jätkuvalt ka eesti pedagooge ja kasvatajaid. Toronto eesti koolides on noored ja uued õpetajad. Neil on nooruslikku ergiat, tahet oma seniste teadmiste täiendamiseks ning palju väärtuslikku kutsealalist kogemust. See on positiivselt mõjunud õppetöö tulemustele ja ka õpilaste arvule.

Lugupeetavad õpetajad ja kasvatajad — teie käes võib taskus on väljaspool Eestit asuvate eestlaste eesti keele ja eestluse säilumise võti. Tahaks loota, et tänane õppepäev aitab seda mõtet veelgi süvendada ja kujuneb kokkuvõttes vähemalt sama edukaks kui kõik eelmised. Soovin teile kõigile parimat edu ja kordaminekut teie vastutustähtsaks töös — õnn kaasal!

Edgar Marten puudutas oma sõnavõttus erilisi meetodilisi võtteid, millel on suur tähtsus keeleõpetuse maksimaalseks arendamiseks. „Oskus, esitada küsimusi on põhiline osa keeleõpetusest:

— küsitledes tunnis juu õpitud, lisades sellele mõttesoovide ühiseks aruteluks on õpilastele väljakutseks kriitiliseks iseseisvaks mõtlemiseks.

— arendades õpilaste küsimise oskusi.

— ergutades õpilaste kujutlusvõimet intellektuaalselt ja emotsionaalselt.

— osutades suuremat tähelepanu käsitatava aine sisule, kui grammatilisele vormile (hääldamisele või lauseehitusele)?

Aga, mida teha õpilastega, kellel põhiline keeleoskus on puudulik? Kuuleme tihti peale õpilaste vastu-

seid:

— Ma ei oska leida vastavaid sõnu eesti keeles.

— Ma oskan seda öelda inglise keeles.

Paljud meie õpilased arvavad, et

eesti keeles puudub huumor, sest inglise keelest tõlgitud naljad ei kõla tihti peale üldse naljakalt! Ilmselt ei ole tõlkes suudetud edasi anda sama teravmeelsust, sest ei olnud võimalised väljendusrikkaks keskusteluks.

Õpilane võib tunnetada enese mõttemaailmas enese ja oma kultuuri aluseid, kuid tal puuduvad keelelised „rõivad“, mille kaudu oma mõtteid väljendada.

Samasuguseid raskusi tekib siis, kui õpitav aine on uus, sisaldab uusi sõnu ja kõneleb uutest asjadest, väärtustest ja probleemidest. Siin on vaja toetust nii loovale kui ka intellektuaalsele tegevusele eesti keeles ja õpetaja saab siin aidata õigete küsimustega.

Silvi Verder esitas distiplineerimisnormidest. Vahete-vahel tekib tunnis korraldusküsimusi. Põhjused võivad olla väga erinevad, ka puudulik keeleoskus ja vähene õppehuvi. Käitumishäiretest tuleb inimeste jaoks lapsevanemaid. Sageli teevad õpetajatele muret need lapsed, kes ei tee ära oma kodutööd. Mõlema nõudmise — nii käitumishäirete kui ka kodutöö korduva tegemata jätmise korral, tuleb täita planketid, kuhu õpilane võtab lapsevanema allkirja, et ka kodus teataks puudustest õpilase koolitöös.

Erika-Ülle Liiv tõstis esile motiveerimise tähtsust. Lapsele peab õppetööd olema jõukohane ja võimalikult huvitav, et laps tahaks tulla eesti kooli. Kuna klassis on lapsed sageli erinevatel tasanditel, tuleb kõigile varuda jõukohane töö. Et lapsel oleks rõõmu edasijõudmisest. Ikka loodame vana-

Sobiv kink pühadeks ja tähtpäevadeks „EESTLASED KANADAS II“

513 LK. AJALOOLINE KOGUTEOS

ODAVMÜÜK kuni 31. jaanuarini 1996.a.

Hind nägus koites ainult \$20.00

MÜÜGIIL „VABA EESTLASE“ TALITUSES JA EHATARES ABISTAMISKOMITEE KAUPLUSES

Postiteel tellida: E. Kuris, 2 Jocelyn Cres., Don Mills, Ont. M3B 1A2
Saatekulu Kanadas \$3.00 ja välismaadel \$6.00.

„EESTLASED KANADAS III“ on koostamisel.

Informatsiooniks pöörduda KANADA EESTLASTE AJALOOL
KOMISJONI poole aadressil: 4092 Dunmow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Z 1C9. Tel. (905) 277-8976

Kodutööd on kuhjunud?

Telli usaldusväärne eestlasest

KODUABILINE ESTCARE'ist

Lähem info ja tellimine (416) 604-4846

ESTCARE HOME MAKING INC.

emade abile! Siinjuures olgu öeldud aiata tehtu eest. Õppematerjal peaks olema kaasagne. Sellega on koolijuhataja juba astunud samme ja muidugi teevad õpetajad, mida suudavad. Ja võib-olla on aeg üle vaadata ja veidi lihtsustada õppekavasid.

Tuleb rääkida lapsele arusaadavas keeles, lihtsate sõnadega, mitte kiirustades. Peame arvestama reaalselt olukorda, millistest oludest meie õpilane tuleb. Püüame kontakti hoida lapsevanematega, sealt saame tagasisidet, mis on vajalik meie töös.

Tiit Kajak esitas mitmeid tähelepanekuid ja võimalusi, kuidas muuta õppetundi huvitavamaks ja kasutoovamaks.

Külalisena esines Viit Kanep, kellel kuulsime lähemalt projektist, mis on töös alates 1992. aastast — Eestis inglise keelt õpetamas. Projekti autor on Aino Uus ja projekti toetab Kanada valitsus. Viit kuulsime järgmist:

„1992. aastal läks 11 eestlast ja 4 kanadalast (B.C.-st, Kitchenerist, Torontost) Eestisse. Piletid maksis välja Kanada riik. Ülalpidamise eest hooldis Eesti Haridusministeerium. I kursus toimus Läänemaal ja kestis 2 nädalat, järgneva kahe nädala jooksul viidi kursus läbi Tartus. Esimesel kursusel oli osavõtjaid 74, teisel 72.“

1993. aastal võtsid kursustest osa ainult algkooli õpetajad. Kanadast võeti kaasa ettevalmistatud õppekavad, kassetid ja ka muud õppematerjali. Kuna tung kursustele oli suur, siis eelisõigust osavõtuks anti maakoolide õpetajatele.

Kahjuks on Eestis õpetajate paik väike, mistõttu paljud õpetajaks õppinud asuvad tööle enamasuvaliste töökohtadele (330-st pedagoog-

gilise õppeasutuse lõpetajast asus kooli tööle 26).

1994. aastal toimus kursus Tallinnas, kuhu kursustasi kogunes üle Eesti. Õpetajatele maksti siis veel välja sõidud ja ka kulutused toidule. Edaspidi tulevad küll need vajaminekud õpetajail endil kanda.

1995-ndal aastal töötasime Värskas, kus aastaid on toimunud õpetajate täienduskursused. Ei saaks öelda, et elamistingimused oleksid olnud mugavad. See-eest on loodus väga ilus. Kõigil kursustel on õpetajad olnud hoolsad õppijad ja tänuks antud võimaluse eest. Meile jällegi on see olnud uueks ja huvitavaks kogemuseks.

Ka lätelased ja leedulased soovivad samu kursusi. On loodud Kanada-Balti riikide hariduslik koostöö programm. Kanada riigi toetust jagavad kolm Balti riiki edaspidi võrdselt. See toetus kestab 1996. aastani, siis võtavad Eestis kursustel osalenud õpetajad selle töö üle ja jätkavad iseseisvalt.

Eesti õpetaja õppis kursustel olema rohkem avatud, julgem ja ideerikkam.“

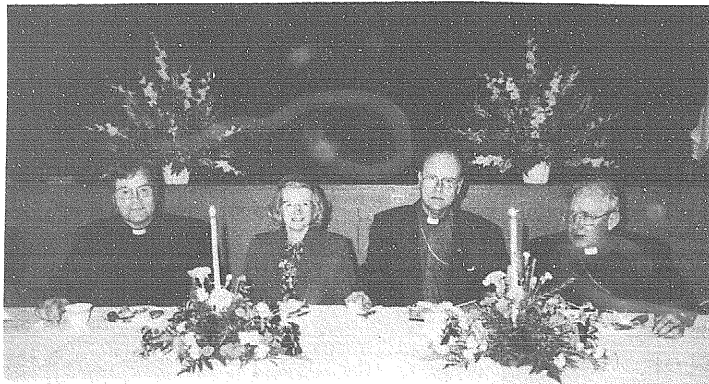
Diskussiooni osas esines palju häid mõtteid ja arutelu kõige kuuldud üle jätkus lõuna- ja kohvilauas. Söögilaua üles meile lugupeetud endine kauaaegne eesti koolide juures töötanud Leida Marley. Oli tore näha koos kõikide generatsioonide esindajaid. Noored, kes on lõpetanud eesti gümnaasiumi õpetavad juba lasteaias. Tundsin end ühise perena, olime koos, sest meid ühendab üks eesmärk — anda eestiainelist õpetust ja kasvatust, eestlast alal hoida teiste rahvaste keskel.

ERIKA-ÜLLE LIIV

Eesti Keskkooli ja Gümnaasiumi lõpetanud noored, kes nüüd õpetavad omakorda eesti lasteaias. Vasakult: Kristel Toomsalu, Ingrid Laar ja Merike Barrett.

Foto: EÜL

Peapiiskop USA läänerranniku vaimulikega San Francisco koguduse aastapäeval. Vasakult: Los Angelese koguduse õpetaja k.t. Peet Jürgeinstein, pr. Reet Petersoo, peapiiskop Udo Petersoo, Seattle koguduse õp. Hendrik Laur.

Foto: Arno Bender

E.E.L.K. San Francisco koguduse 45. aastapäev

19. novembril toimus San Francisco, Christ Church Lutheran kirikus, piiskoplik jumalateenistus järgneva koosviibimisega koguduse aastapäeva tähistamiseks. Peapiiskop Udo Petersoo abikaasaga Torontost, õp. Hendrik Laur Seattlest ja Los Angelese koguduse õpetaja k.t. Peet Jürgeinstein olid väliskülalisteks. Viilisoolodega kaunistas kokkutulekut muusika-üliõpilane Anna Adamov, kes asus Kaliforniasse 5 aastat tagasi Tallinnast. Orelil ja klaveril saatis teda Faye Eibach. Osavõtjaid oli üle saja, nendest kümnekond ajutiselt USA-s viibivad kodueestlased.

Kogudusele oli saanud tervitust Hageri koguduselt Eestis, abipraost Valdeko Kangro poolt ja õp. Rein Neggo mõtete avalduse aastapäevaks PIIBLIGA ÜHES JA SINI-MUST-VALGE LIPUGA TEISES KÄES, luges ette Los Angelese kog. õpetaja k.t. Peet Jürgeinstein.

Ülevaate koguduse tegevusest andis end. esimees, praegu nõu-

kogu liige Heino Jõgis. Ta iseloomustas möödunud aastaid sõnadega USK, TÖÖKUS ja LOOTUS. San Francisco kogudust tuleb pidada unikaalseks, kuna õpetaja tegevuspiirkond oli suurem Eesti Vabariigi territooriumist ja jumalasõna kuulutati mitme linna kirikutes — seal kus eestlasi rohkemal arvul elas. Koguduse asutamise ajal oli neid Põhja-Kalifornias pisut üle seitsmesaja. Pikemat aega teenis kogudust õp. Karl Lipping — 35 aastat. Hiljem õpetajad Paul Maid-

re ja Endel Ulp täitsid neid ülesandeid. Viimased kaks aastat peavad jumalateenistusi külalisõpetajad. Kohapealse usule korraldamine lasub nõukogu ja tema esimehe õlgadel.

Kogudusel on olnud 8 esimeest: Aleksander Lõhmus (†), Leo Rinne (†), Otto Tamm, Karl Tammar (†), Sven Rütman, Heino Jõgis, Juhan Raud ja praegu Peeter Grüner.

Peale usulise töö on kogudus olnud seotud abistamistegevusega, eriti algaastatel. Kogudusel on olnud eeskujulik koostöö rahvuslike/seltskondlike organisatsioonidega kohapeal ja koguduse lipp on osalenud ka ESTO'del, isegi Aust-raalias.

„Koguduse Teated“ on ilmunud algusest peale keskmiselt 6 korda aastas. Selles avaldatud infot võib pidada San Francisco eestlaste ajalooraamatuks. Seal võib leida peale kiriklike teadete andmeid rahvusliku/seltskondliku tegevuse, samuti perekondlike sündmuste kohta.

Pärast tegevusaruande esitamist Heino Jõgis EABS direktorina andis üle kindralleitnant Aleksander Einselni tänukirjad Hans ja Emilie Leemanni ning Anthony ja Cecilia Beckerile eesti noorkotkastele tehtud annetuste eest.

Koosviibimise lõpus sai sõna peapiiskop Udo Petersoo isikliku ja Toronto eestlaste tervituse ülevõtmiseks San Francisco eestlastele.

ARNO BENDER

Eesti esitas avalduse Euroopa Liitu astumiseks

TALLINN — Eesti esindaja Euroopa Liidu juures suursaadik Clyde Kull kohtus 29. nov. Brüsselis Euroopa Liidu eesistujamaa Hispaania alalise esindaja F.J. Elorza Cavengtiga ja Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri Jürgen Trumppiga, et vormistada Eesti Euroopa Liitu astumise avalduse ülevõtmise vastavate aktidega.

Eesti avaldus vastuvõtmiseks Euroopa Liidu liikmeks, millele peaminister Tiit Vähi kirjutas alla 24. novembril ja mis on adresseeritud Euroopa Liidu Nõukogu presidendile, Hispaania välisministrile Javier Solonale, edastati diplomaatilisi kanaleid pidi, järgides Euroopa Liidu vastavaid protseduure.

27. novembril võitis Eesti avalduse töökäsitusse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat. EK

Lahkus igavesele unele armas isa, elukaaslane ja sõber

Johannes Sirm

Sündinud 21. augustil 1907 Viru-Nigulas
Surnud 24. novembril 1995 Torontos

Mälestavad

poeg ENN perekonnaga
MAGDA Eestis
SÕBRAD Torontos

Puhka rahus!

Mälestame kurbuses

Salme Utsal'it

EESTI KODU PERE

Kauaaegset head sõpra

Richard Metslang'i

mälestavad kurbuses

HELLY ja ANTS LÜBEK
MILDRED ja VELLO HANSSON
TOINI ja ENDEL JÜRIMÄE
ASTA KÖHLER

Lahkus armastatud koguduseliige

Monica Luks

sündinud 20. detsembril 1913 Valgas
surnud 24. novembril 1995 Torontos

Mälestades ja avaldades kaastunnet lahkunu omastele
TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

USA kongressi liikmed on mures

TALLINN — USA kongressi 42 liiget pöördus president Bill Clintoni ja julgeolekunõuniku Anthony Lake'i poole kirjaga, milles väljendavad muret seoses Vene relvajõudude kindralstaabis väljatöötatava uue sõjalise doktriiniga. Doktriin näeb ette Vene vägede sisseviimist Eestisse, Lätisse ja Leedusse, kui nad

astuvad NATO-sse.

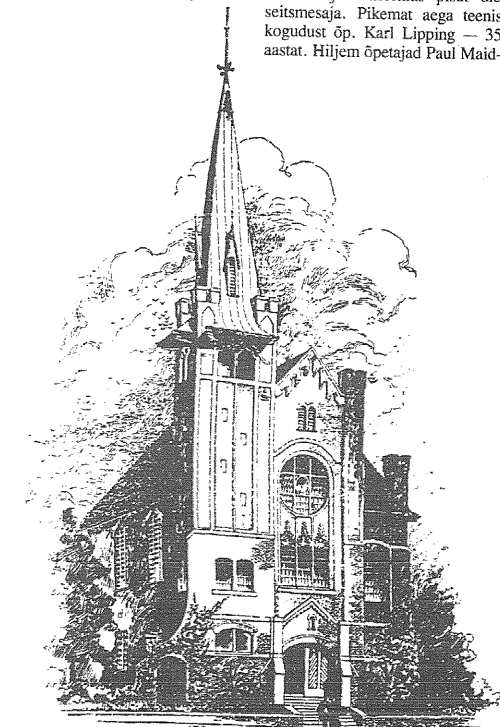
Kongressi liikmed on seisukohal, et Vene uue sõjalise doktriini projekt kujutab endast ohtu Baltimaade demokraatiatele ning erab Balti, Ida- ja Kesk-Euroopa riikide suveräänsust. Clintonit ja Lake'i palutakse väljendada doktriiniprojekti vastu protesti ning nõuda, Vene valitsuse loobumist sellest. Erihist ärevust tekitab kirja autorites see, et kui NATO peaks katsuma takistada Vene vägedel Baltikumi tulla, hinnatakse Venemaal seda ülemaailmse tuumasõja eelmänguna.

Kirjas avaldatakse lootust, et USA poliitikat Ida- ja Kesk-Euroopas hakkavad määrama kaks põhiotsust: uute demokraatiade toetamine ning usaldusõhkonna loomine suhetes Venemaaga. Selles on tarvis veenda Moskvat, et Läänel pole Venemaa territooriumi ega elanike suhtes vaenulikke kavatsusi. (BNS/EK)

Valitsus ei toetanud põhiseaduse muutmist

TALLINN — Valitsus otsustas mitte toetada põhiseaduse muutmist presidendit otsevalimiseks, kuid oli siiski põhimõtteliselt otsevalimise poolt, ütles Tiit Vähi.

Presidendi valimise muutmist võiks käsitleda tulevikus koos muude põhiseaduse muutmise ettepanekutega. „Selle ettepanekuga ei saa kiirustada, sest presidendit valimist tuleks arutada koos presidendit võimupäride kontseptsiooni muutmisega“, lisas peaminister. BNS/EK

Kolmainu Luteriusu Kirik oli aastakümneid E.E.L.K. San Francisco koguduse „kodukirikuks“. Siin on peetud Läänerranniku Eesti Päevade jumalateenistusi ja siin on jutlustanud eesti vaimulikud paljudest riikidest, mitmelt kontinendilt. Viimasel ajal kasutatakse teisi pühakodasid kooskäimiseks, südalinnast kaugemates paikades.

Kinkige sünnipäevaks

„VABA EESTLANE“

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto Ont. M4P 2L1

Kantsleitunnid kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 10.00—15.00.

Tel. (416) 483-5847

Õpetajate kõnetunnid: kolmapäeval ja neljapäeval kell 10.00—12.00 ja 13.00—15.00, teistel aegadel kogulööp.

Õp. A. Taul (416) 489-6764
Õp. H. Rüdmiik (416) 487-4876

Organist dr. Roman Toi

Kolmapäeval, 6. detsembril kell 11.00 PÜBLITUND.

Pühapäeval, 10. detsembril kell 11.00 II ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS. Jutustab õp. A. Taul. PÜHAPÄEVAKOOL. Pärast teenistust koguduse JÕULUPUUL all saalis. Eeskava ja jõuluvana. Kohvilaud naisringi korraldusel.

Teisipäeval, 12. detsembril kell 9.30 LASTE MÄNGUAE.

Kolmapäeval, 13. detsembril kell 11.00 PÜBLITUND.

Pühapäeval, 17. detsembril kell 11.00 III adventpüha KONTSEERT-JUMALATEENISTUS. Jutustab õp. H. Rüdmiik. Laulab soome külalisloor „Vox Finlandia“.

Kell 16.00 ingliskeelne „CANDELIGHT SERVICE“. Jutustab õp. A. Taul. Järgneb „potluck supper“ all saalis. Jõuluvana.

Ingliskeelsed JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, kell 9.30.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont. Toronto, Ont. M4K 1V5

Koguduse esimees Ahto Seppi
Tel. (905) 731-3539

Pühapäeval, 10. detsembril kell 11 homm. JUMALATEENISTUS jõululauludega. Teenib Harry Eller.

Pühapäeval, 17. detsembril kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib G. Pitka.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.
MIN 2T6

Tel. 698-7977 või 284-4191
E. Lepik koguduse esimees
Kirikukantseleis tel. 921-9417

II adventpüha JUMALATEENISTUS ja sellele järgnev jõulukoosviibimine jõuluinega on laupäeval, 16. detsembril kell 2 p.l. Ansambel laulab jumalateenistusel ja koosviibimisel.

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Ave., Toronto
Tel. 626-3417

Eestikeelsed koosolekud igal laupäeval piiblikooliga kell 9.30 h. ja kell 11 e.l.

Vaba kirjandus saadaval Eesti Majas, keldris asuvas teadete-tahvli kirjanuduskastis.

ESIMENE EESTI EV. LUTERIUSU KOGUDUS HAMILTONIS

18 Victoria Ave. South Hamilton
Abipraost Tõnis Nõmmik

3 Mapleside Ave., Hamilton,
Ont. L8P 3Y4

Tel. (905) 527-0410

Pühapäeval, 10. detsembril kaks teenistust mõlemal kirikus: Kell 9.45 ingliskeelne adventi-teenistus. Jutustab koguduse õpetaja, liturgiks õpetaja Ivars Gaide, oreil Janis Grinvalds.

Erakorraliselt kell 15.00 NOORTE KÜÜNLAVALGUSE ADVENTIENISTUS kirikus.

Teenib koguduse õpetaja, laulab Hamiltoni Eesti Kooli õpilaskoor Merike Kogeri juhatusel. Oreil Eva Rammo. Lauluraamatud. Teenistusele järgneb all saalis HAMILTONI EESTI KOOLI JÕULUPUUL. Noorte ettekanded. Jõuluvana on lubanud kindlasti kohale tulla! Kõik, nii noored kui vanad, tervetud!

JÕULULAUPÄEVAL, pühapäeval, 24. detsembril kell 15.00 esmakordselt meie tavalises, Christ Ev. Lutheran kirikus, 18 Victoria Avenue South, Hamilton JÕULUÕHTU LITURGILINE JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja, solistid sopran Valve Taul ja mezzo-sopran Hilda Sepp. Oreil Eva Rammo. Laulehed. Sellel päeval on meil laulud vajaduse korral kasutada ka Dodswoth & Browni matusemaja parkimisplatsi, King East ja Wellingtoni tänavate nurgal.

ESIMESEL JÕULUPÜHAL esmaspäeval, 25. detsembril kell 9.45 INGLISKEELNE JÕULU-TEENISTUS ARMULAUAGA. Teenivad õpetajad Ivars Gaide ja Tõnis Nõmmik. Oreil Janis Grinvalds.

Laupäeval, 30. detsembril kell 18.00 VANA-AASTA JUMALATEENISTUS ARMULAUAGA kirikus. Teenib koguduse õpetaja, oreil Eva Rammo. Lauluraamatud.

KITCHENER-WATERLOOS

JÕULULAUPÄEVAL, pühapäeval, 24. detsembril kell 13.00 JÕULUÕHTU LITURGILINE JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja, oreil Esko Luksepp. Laulehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti kell 17.30—19.00 kiriklas, 3 Mapleside Avenue, Hamilton, Ontario, telefon (905) 527-0410.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Toronto, Ontario M4K 2P9

Tel. (416) 465-0639

Pastor Jüri Puusaag
73 Gypsy Roweway
North York, Ontario M2N 5Z1
Tel. (416) 224-8423

Pastori kõnetunnid kolmapäeviti koguduse kantseleis kell 10—12.

Pühapäevastel jumalateenistustel kasutusele traadita kuld- ja tõlkeseadm.

Kolmapäeval, 6. detsembril PÜBLITUNDI ei toimu.

Pühapäeval, 10. detsembril kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL täisealiste. K. Vaikla.

Kell 11.00 2. ADVENT. JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL lastele. H. Tomingas, J. Puusaag. Solist tšello J. Tall. Lastekoor.

Kell 17.00 ADVENTKONTSEERT. JÕULUMUUSIKAT segakoorilt, ansamblielt ja solistidelt. Rohkesti ühislaulu. Päevakohane sõnum.

Kolmapäeval, 13. detsembril kell 16.00 PÜBLITUND Ehatares.

Kolmapäeval, 13. detsembril kell 19.00 PÜBLITUND. Rooma kirik. A. Kask, J. Puusaag.

Pühapäeval, 17. detsembril kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL täisealiste. K. Vaikla.

Kell 11.00 3. ADVENT. JUMALATEENISTUS. J. Wilbiks, J. Puusaag. Noortensambel.

Kell 17.00 PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUÕHTU.

Toronto Emmanueli
Evangeelne Kogudus
240 Manor Road East

Laupäeval, 9. detsembril kl. 6.00 p.l. JÕULULAULU- JA MUUSIKA ÕHTU Eesti Majas 958 Broadview Ave.

Pühapäeval, 10. detsembril kl. 9.30 homm. JUMALATEENISTUS inglise keeles. Kõneleb Aldor Laur.

Kl. 11.00 homm. JUMALATEENISTUS Ehatares. Kõneleb Aldor Laur, laulutekandeid.

Kl. 2.15 p.l. EMMANUELI PÜBLIKOOL.

Kl. 3.00 JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Eller. Duettlaule.

Teisipäeval, 12. detsembril kl. 11.00 homm. „PALVE-HOMMIK“ vabakirikute korraldusel. Juhatab V. Taev.

Pastori kõnetunnid kolmapäeviti kell 10.00—11.00 homm. ja 1.00—2.00 p.l. kantseleis.

KOHTUMISENI EMMANUELS!

Pastor: Aldor Laur
tel. 488-1754, kodu tel. (905) 619-2031

EELK TORONTO VANA-ANDRESE PEAPIISKOPLIK KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetajad:

Peapiiskop Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2

Tel. 905-624-6128 või

905-625-5930

kirikus 416-923-5172

Abiõpetaja kt. Tiit Tralla

Tel. 416-626-3227

Organist hr. Lembit Avesson
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 10. detsembril kell 4 p.l. II Kristuse tulemisepüha JUMALATEENISTUS koguduse noorte osavõtul. Laulab koguduse segakoor. Pärast jumalateenistust koguduse jõulupuu, jõululaud ja jõuluvana.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 e. kiriku saalis.

PEAPIISKOPPI JA EELK KON-SISTOORIUMI KÕNETUNNID kolmapäeviti kella 10 homm. kuni 2 p.l. Tel. 925-5465 või 624-6128.

ÕPETAJA KÕNETUNNID neljapäeviti kell 2—6 p.l.

Koguduse kantselei on avatud neljapäeviti kell 10 homm.—4 p.l.

August Kubja surinud

13. novembril suri Torontos Hiiumaal, Emmaste vallas, Kuusiku külas 17. juulil 1902 sündinud August Kubja.

Lahkumil oli rohket vaimsete ja vaimlike huvidega ning on oma mõtteist elu üle ja mälestust kirjutand ja kirjanudand raamatud „Mälestusi kodusaarest“ (Toronto 1963) ja „Palukesed“ (Toronto 1966.). Väga vastutuleliku mehana oli abiks Torontos toimunud raamatunäituste korraldamisel ja muudel raamatutega seotud üritustel.

HANNES OJA

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Koguduse JÕULUÕHTU toimub laupäeval, 16. detsembril algusega kell 4 p.l. Peetri kiriku saalides. Kavas lühike vaimulik osa kooriga, ühiseid jõululaule, kohvilaud.

JÕULUJUMALATEENISTUS peetakse jõululaupäeval, 24. detsembril kell 2 p.l. Peetri kirikus. Teenivad praost E. Lepik ja abiõpetaja Johannes Järvalt. Laulab koguduse koor Margit Viia Maiste juhatusel. Oreil dr. Roman Toi. Laulelehed.

Uue aasta JUMALATEENISTUS toimub esmaspäeval, 1. detsembril kell 2 p.l. Peetri kirikus. Teenivad praost E. Lepik ja abiõpetaja Johannes Järvalt. Laulab koguduse koor Margit Viia Maiste juhatusel.

EL Vahemere konverentsil

TALLINN — Eesti suursaadik Hispaanias Andres Tomasberg osales Hispaanias Barcelonas Euroopa Liidu 15 liikmesriigi ja Vahemere idast ja lõunast ümbritseva 12 riigi välisministrite kohtumisel kus püüti leida teid stabiilsuse ja rahu edendamiseks piirkonnas ning arutatakse plaani luua aastaks 2010 Vahemere vabakaubanduspiirkond. Euroopa Liidu liikmesriikide kõrval olid Barcelonas kutsutud Maroko, Alžeeria, Tunesia, Egiptuse, Iisraeli, Jordania, Süüria, Liibanoni, Türgi, Malta, Küprose ja Palestiina esindajad.

Kohtumisel tulid kõne alla inimõigused, terrorism, tuumarelvad, illegaalselt immigrandide tagasivõtmine, usuline tolerantsus, kaubandus ja kultuur ning riikide kõrge välisvõla vähendamine.

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

tellimishinnad KANADAS koos käibemaksuga (GST)

Aastas \$103.—; Poolaastas \$57.50;

Veerandaastas \$32.50

Tellimishinnad VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d: Aastas \$120.—; poolaastas \$63.—; veerandaastas \$37.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga) KANADAS ja USA-s: Aastas \$161.—, poolaastas \$88.— ja veerandaastas \$47.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d LENNUPOSTIGA: Aastas \$190.—, poolaastas \$104.— ja veerandaastas \$59.—

Tellimisega kaasneb tähtsamat, väljaarvatud ülemeremaad

Adressi muudatus \$1.25 — Üksiknumbril hind \$1.25.

TÄHELEPANUKS USA TELLIJALE: Kanada postitariidid on muudetud nii, et meie ajalehe raskus kuulub kaalühikusse, mille li ki postikulu on kõrgem 1 ki. omast, seega peame paratamatult tellimised talle 1 ki. postiga.

Pangatšekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE

120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks

— tavaline / kiripostiga alates 19.....

Tellimise katteks lisan \$.....

siin juures rahas / tšekiga / rahakaardiga.

Tellimine on: uus ☐ uuendus ☐ (Raha saata ainult tähtkirjas)

Nimi:

Adress:

Murray E. Newbigging Ltd.

Matusbüro

Aastakümnete kogemused eestlaste teenindamisel.
Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
FUNERAL DIRECTOR

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(Jõunapool Eglintoni)

Helistada tel. (416) 489-8811 • (416) 489-8002

Suures valikus sobivaid jõulukinke
PALJUD ESEMED VÄLJAMÜÜGIL

The Scandinavian Shoppe

364 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 469-3886

**Meilt saate osta ja
tellida jõuluks —
omavalmistatud**

- jõuluvorste,
- piparkooke, rukki- ja peenleiba
- jõulutorte ja kringleid
- suitsukalkuneid, hapukapsaid, salateid, sülti
- pohlamooši, EESTI KILU
- mitmesuguseid muid delikatesse ja toite pühiks

HILLSIDE

BAKERY & DELICATESSEN

VIIA & RAIVO MÄNNAMAA

2851 LAWRENCE AVENUE EAST • BRIMLEY SCARBOROUGH,
ONTARIO, CANADA M1P 2S8

TELEPHONE: +1 (416) 261-2238

Sündmuste kalender

• Kolmapäeval, 6. detsembril
kell 19.00 Eesti Majas ESTO
'96 informatsioonikoosolek.

• Reedel, 8. detsembril kell 20.30
Eesti Majas Iiri-Eesti Ühispiidu.

• Laupäeval, 9. detsembril kell
18.00 Eesti Majas jõululaulu-
ja muusika õhtu.

• Pühapäeval, 10. detsembril
kell 14.00 Eesti Majas Täien-
duskooli Jõulupuu.

• Pühapäeval, 10. detsembril
kell 17.00 Baptisti Koguduse
Adventkontsert kodukirikus.

• Neljapäeval, 14. detsembril
kell 14.00 Eesti Majas Pensio-
närde Klubi jõulukoosviitimi-
ne.

• Pühapäeval, 17. detsembril
kell 14.00 Eesti Majas TE
Meeskoori juubeli kontsert.

Kuveidis hävitati konfiskeeritud õlu ja viski

KUWAIT — Kuveidis hävitati
seoses islamiriigi alkoholi keeluga
199.647 konfiskeeritud õllepurki
ja viskipudelit, teatasid võimud.
Tegemist oli esimese taolise
operatsiooniga sel aastal. 1994.
aasta aprillis hävitati riigis 56.000
pudelit alkoholi.

• Reedel, 15. detsembril kell
20.00 Tartu College'is Capri-
cornus.

• Pühapäeval, 31. detsembril
kell 19.00 Eesti Maja Klubis Uue-
aasta vastuvõtu pidu.

• Pühapäeval, 31. detsembril
kell 19.30 Uue-aasta ball Sut-
ton Place Grande hotellis.

• Pühapäeval, 31. detsembril
kell 19.30 Eesti Majas Uue-
aasta ball.

Naljanurk

Kuule paps, täna on koolis
lastevanemate koosolek. Teas
Kalle koolist tulles. „Ainult
et kitsamas ringis...“

„Kuidas et kitsamas rin-
gis...“

„Osa võtavad ainult klassi-
juhataja ja sina...“

☺

„Miks sa nutad, Kalle? Kas
keegi tegi sulle liiga?“

„Meie õpetaja kukkus ak-
nast alla!“

„Ja see läks sulle nii väga
südamesse, hea laps?“

„Nojah, Mina olin sel ajal
väljakäigus ega näinud mida-
gi...“

☺

Õpetaja tõreleb väikeses Kal-
lega:

„Kuule, ära ttle enam nii,
see sõna on väga inetu! Kelle
käest sa selle õppisid?“

„Isa käest.“

„Unusta see sõna ära! Pea-
legi ei tea sa niikuinii, mida see
tähenab!“

„Tean küll! See tähendab,
et jälle ei lähe auto käima!“

Holocausti ohvrid hoitakse vaimuhaiglais

JERUSALEM — Iisraeli
ametivõimud on kasutult hoid-
nud tuhandeid natsi surmalaag-
reis säilinud, ligemale pool sa-
jandit vaimuhaiglais, ütles ter-
vishoiminister.

900 inimest, peaaegu viiendik
haiglaravil olevaist vaimuhaigeist
olid holocaustis säilinud. Need in-
imesed tulid Iisraeli üksikuina ja sa-
id haiglaravi, aga kui see lõppes
polnud kedagi, kes oleks neid oma
hoole alla võtnud ja toetanud.
Iisraeli ühiskond ei saanud neile
perekonnakks.

S/H

Valitsusliit tuli kokku

TALLINN — Tiit Vähi andis
30. nov. valitsuse istungil ülevaa-
te valitsusliidu edasisest
koostööst ja valitsuse esmajär-
gulistest ülesannetest selle aasta
lõpuni.

Valitsus soovis vaadata üle
senitehtu ning kinnistada valitsus-
koalitsiooni põhimõtteid. Istungil
vaadati üle küsimused, mis on
jäänud seni otsustamata või
arutamata, Valitsuse istung peeti
erandkorras Toompeal peaministri
ruumides ning see kestis ainult
tund aega, pärast mindi ühiselt
Eesti Draamateatrisse. (BNS/EK)

Ameeriklased kõige rohkem, sakslased kõige vähem

Ameerika tööstustöölise tööaasta oli töötundides arvestatuna
kaugelt pikem kui teistes arenenud riikides 1994. aastal, ilmes
Saksa Majandusinstituudi korraldatud uurimusest Associated Pressi
teatel.

Kõige vähem töötasid Saksa tööstustöölised — 1527 tundi aas-
tas. Vähe töötasid ka taanlased ja belglased, kelle tööaasta pikkuseks
osutus 1581 tundi.

Ameerika töölised, kes töötasid aastas 1994 tundi, edestasid 30
tunniga seni maailma töökaimateks peetud jaapanlasi. Kolmandale
kohale tulid kanadalased 1898 tunniga.

Kui arvestada töötunnid nädalatesse, siis oli USA tööaasta
pikkuseks 38,3 tundi ja Saksamaa tööaasta pikkuseks 29,3 tundi.

(DL)

Tarkvarapiraatlus Saksamaal

Kolmele sakslasele on esitatud süüdistus multimiljonimargases
pettuses, mis on usutavasti Saksamaa suurim tarkvarapiraatluse juh-
tut.

Endisel Ida-Saksamaal asuva Chemnitz'i prokurör Martin
Strössenreuther ütles, et meeste esitatud süüdistus arvutiprogram-
mide kopeerimises kuni 300.000 disketile ning kasutamise juhistest
koopiate tootmises Tšehhi Vabariigis.

Strössenreuther hindas piraatprogrammid väärtuseks umbes 4
miljonit marka.

(Reuter)

PAKID EESTISSE

SAADAME LAEVA JA LENNUKIGA • Toidu- ja riidepakid • Äri-,
tööstus- ja kodukaubad • Igat liiki mootorsõidukid —
mopseedid, mootorrattad, autod (uued või pruugitud)

SAADETIS VÕIB OLLA PISIPAKK VÕI SUUR KONTEINER
Teenindame eraisikuid ja firmasid

POLIMEX

TORONTO: 141 RONSEVALLES AVE. M6R 2I2
MISSISSAUGA: 3615 DIXIE RD., UNIT 11 LAY 4H4
SCARBOROUGH: 3482 LAWRENCE AVE., SUITE 104

Tel. (416) 537-0000
Tel. (905) 238-6683
Tel. (416) 439-7132

Eesti Abistamiskomitee Kanadas äri asub

EHATARES

40 Old Kingston Road, Scarborough, ON M1E 3J5

Tel. (416) 724-6144, Fax (416) 284-5595

ABISTAMISKOMITEE kauplusest saate osta eestipäraseid kinke — käsitöid, ehteid, rahva-
riideid, raamatuid, compact-disc'e, helikassette, albumeid, eestikeelseid jõulukaarte jm.

EESTI LIPPE — SUURI JA VÄIKESI

Äri on avatud: esmaspäevast reedeni kell 10.00—3.30. Kokkuleppel ka muul ajal.